

გიორგი გაბუნია

შ ე ნ ი შ ვ ნ ე ბ ი

გ. ი. ბაქრაძის

ქართული პერიოდიკის ბიბლიოგრაფიის
შემდგომი შავსეზა-სრულყოფისათვის
(1819-1921 იანვ. თაზ.)

საქართველოს პარლამენტის
ეროვნული ბიბლიოთეკა

გიორგი გაბუნია

შ ე ნ ი შ ვ ნ ე ბ ი

გ. ი. ზაქრაძის „ქართული პერიოდიკის ბიბლიოგრაფიის“ შემდგომი
შევსება–სრულყოფისათვის
(1819-1921 იანვ./თებ.)

თბილისი

2017

წინამდებარე გამოკვლევაში შესწორებულია 1947 წელს გამოცემული გიორგი ბაქრაძის „ქართული პერიოდიკის ბიბლიოგრაფიის“ პირველ ნაწილში (1819-1921 იანვ./თებ.) დაშვებული შეცდომების, უზუსტობებისა და ლაფსუსების აბსოლუტური უმრავლესობა. დადგენილია ის პერიოდული ორგანოები, რომლებიც შეტანილ უნდა იქნან ხსენებულ ბიბლიოგრაფიაში. ამასთან ერთად, გარკვეული და დაზუსტებულია იმ ჟურნალ-გაზეთების, ალმანახებისა და კრებულების, ერთგვარი, ნუსხა, რომელთაც ადგილსამყოფელად უნდა მიეთითოთ საქართველოს პარლამენტის ილია ჭავჭავაძის სახელობის ეროვნული ბიბლიოთეკა (სპეზ).

რედაქტორი: გიორგი კეკელიძე

კომპიუტერული უზრუნველყოფა: თათია მერლანი
მანანა ზარამიძე

ტექნიკური რედაქტორი: თეიმურაზ კურტანიძე

დამკაზადონებელი: გიორგი ყველაიძე

ISBN 978-9941-0-8953-4

© საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკა
© გიორგი გაბუნია

გიორგი გაბუნიას წინამდებარე ნაშრომი ფუნდამენტური ხასიათისაა. მეცნიერის ნიჭი და უნარები განაპირობებს მასალის სკრუპულოზურობას. გიორგი ზაქრამის ცნობილ ბიბლიოგრაფიულ კრებულში, როგორც ავტორი აღნიშნავს, ნებსით თუ უნებლიეთ, დაშვებულ უზუსტობებს აუცილებლად სჭირდებოდა ასეთი თვალი და ხელი. მით უფრო, ეპოქა, რომელსაც გიორგი გაბუნია ამუშავებს, განსაკუთრებით პერიოდიკა, აუცილებლად საჭიროებს ახალ მზერას. თითქოს მიგვავიწყდა ეს საოცარი, უმნიშვნელოვანესი პერიოდი, რომელიც ნამდვილ ევროპულ დებატს, პუბლიცისტიკას და ანალიზს გულისხმობს. ეს ნამუშევარი აუცილებელი გზამკვლევაა სტუდენტებისთვის, მეცნიერებისთვის თუ უზრალოდ 1819-1921 წლების პერიპეტეებით დაინტერესებული ადამიანებისთვის.

ეროვნული ბიბლიოთეკა მოხარულია ავტორთან თანამშრომლობით და იმედი გვაქვს, მალე გიორგი გაბუნიას სხვა ნაშრომებსაც შემოგთავაზებთ.

გიორგი კველიძე

საქართველოს პარლამენტის ილია ჭავჭავაძის
სახელობის ეროვნული ბიბლიოთეკის
გენერალური დირექტორი

2001 წელს თბილისის ივანე ჯავახიშვილის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის მიერ გამოცემულ სამეცნიერო კრებულში „ჟურნალისტური ძიებანი. I“, სხვა წერილებთან ერთად, დაბეჭდილია ჩემი პუბლიკაციაც, სათაურით „ქართული პერიოდიკის ბიბლიოგრაფიის“ სრულყოფისთვის“ (იხ.: გვ. 168-171), რომლის შესავალშიც ხაზგასმით მაქვს აღნიშნული, რომ: „გ. ბაქრაძის მიერ შედგენილი კრებული „ქართული პერიოდიკის ბიბლიოგრაფია. 1819-1945“, რომელიც 1947 წელს იქნა გამოცემული, იმთავითვე იმ სამაგიდო წიგნად იქცა, რომელსაც XIX საუკუნისა და მე-20 საუკუნის პირველ ნახევარში არსებულ ქართულ ჟურნალ-გაზეთებზე მომუშავე ვერც ერთი მკვლევარი გვერდს ვერ აუქცევს. ამდენად, ნახევარი საუკუნის წინად გამოქვეყნებული ეს კრებული ქართული პრესისა და ჟურნალისტიკის საკითხებით დაინტერესებულ პირთათვის დღესაც ერთ-ერთ უმთავრეს გზამკვლევეს წარმოადგენს. ყოველივე ამის გათვალისწინებით, ამ, შეიძლება ითქვას, უკვე საკმაოდ, „ასაკოვან“ კრებულში, მისი შემდგომი დახვეწისა და სრულყოფის მიზნით, ნებისმიერი შესწორების შეტანა სკრუპულოზურ დაკვირვებასა და მაღალპროფესიულ მიდგომას მოითხოვს, რათა თავიდან იქნას აცილებული რაიმე ლაფსუსისა და აშკარა უზუსტობის ყოველგვარი პრეცედენტი“ (გვ. 168).

ზემოხსენებული ჩემი პუბლიკაციით ბიბლიოგრაფებსა და საბიბლიოთეკო დარგის სპეციალისტებს გავაცანი გიორგი ბაქრაძის აღნიშნულ ფუნდამენტურ ბიბლიოგრაფიულ ნაშრომში, ნებსით თუ უნებლიეთ, დაშვებული შეცდომების, ლაფსუსებისა და კორექტურის ერთი ნაწილი, სულ - 32 უზუსტობა.

2014 წელს სამეცნიერო-პოპულარულ ჟურნალ „საქართველოს ბიბლიოთეკის“ ფურცლებზე დაიბეჭდა ჩემი მორიგი კრიტიკული წერილი, სათაურით „რამდენიმე შენიშვნა „ქართული პერიოდიკის ბიბლიოგრაფიაში“ დაშვებული ზოგიერთი უზუსტობის შესახებ“ (იხ.: №4, გვ. 41-42), რომელშიც მითითებული მაქვს დასახელებული ბიბლიოგრაფიულ კრებულში დაფიქსირებული კიდევ ხუთი შეცდომა.

ვინაიდან „ქართული პერიოდიკის ბიბლიოგრაფიის“ შექმნის ისტორიისა და მისი, ერთგვარი, „თავგადასავლის“ შესახებ საქართველოს პარლამენტის ილია ჭავჭავაძის სახელობის ეროვნული ბიბლიოთეკის საქართველოში ნაბეჭდი და ელექტრონული გამოცემების საარქივო ფონდის განყოფილების უფროსმა, ქალბატონმა მაია მიქაბერიძემ ზემოაღნიშნულ ჟურნალ „საქართველოს ბიბლიოთეკის“ 2015 წლის მე-3 ნომერში გამოაქვეყნა მაღალკვალიფიციურად დაწერილი მეტად საინტერესო სტატია „დაახლოებული ლორიას მიერ მისთვის ჩვეული პროფესიული და მეცნიერული ალლოთი გააზრებული გამოხმაურება, სათაურით „რედაქტორისაგან“ (იხ.: გვ. 14-16), ამიტომ სიტყვას ადარ გავაგრძელებ და პირდაპირ გადავალ ჩემს უშუალო სათქმელზე.

„ქართული პერიოდიკის ბიბლიოგრაფიის“ ავტორიანობის თაობაზე ჩვენში, სულ რაღაც, ორიდენ კრიტიკული შეფასება თუ მოიპოვება და ამ მხრივ, შეიძლება ითქვას, რომ ერთ-ერთი (თუ არა ერთადერთი) სერიოზული რეცენზია ეკუთვნის ცნობილი ეკონომისტს, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსს, ქართული ჟურნალისტიკის შესახებ არაერთი კვალიფიციური გამოკვლევის ავტორს, პროფესორ პაატა გუგუშვილს, რომელმაც 1948 წელს ჟურნალ „მნათობში“ დაბეჭდა კრიტიკული წერილი „გ. ი. ბაქრაძე – ქართული პერიოდიკის ბიბლიოგრაფია. 1819-1945 წწ.“ (იხ.: №5, გვ. 171-174). იმ მიზნით, რომ გამოეორება არ გამომოვიდეს და თანაც, ყველა დაინტერესებულ პირს შესაძლებლობა მიეცეს, რაც შეიძლება, სადად და ობიექტურად განსაზღვროს და შეაფასოს წინამდებარე გამოცემის ღირსება–ნაკლოვანებანი, მიზანშეწონილად ვცანი მასში პაატა გუგუშვილის ხსენებული რეცენზიიდან, საკმაოდ, ვრცელი შემდეგი ფრაგმენტის უკომენტაროდ ჩართვა:

– „ბიბლიოგრაფიული კრებულები თავისებური მეგზურებია, რომლებიც გვინათებენ მეცნიერულად შესასწავლ ლიტერატურულ მასალებთან მისასვლელ გზებს და ბეჭდვითი სიტყვის საგანძურის უდიდესი მასიდან გვიჩვენებენ ჩვენთვის საინტერესო სპეციალურ საკითხებზე არსებულ წყაროებს. ამით განუზომლად გვიადვილებენ საქმეს და, მაშასადამე გვეხმარებიან შრომის მწარმოებლობაში. რა თქმა უნდა, მით უფრო საპასუხისმგებლო და რთულია ბიბლიოგრაფიული მუშაობა ...

ამგვარი სამუშაოს შესრულება მით უფრო ძნელი იყო, რომ აღებული პერიოდის ქართული პერიოდიკა თავმოყრილია არა ერთს რომელიმე წიგნთსაცავში, არამედ გაფანტულია საქართველოს სხვადასხვა ქალაქების ბიბლიოთეკებში, სადაც მათი შესწავლა, შემოწმება და სხვა სამუშაოები, ცხადია, დიდ ჯაფასა და გულმოდგინებას მოითხოვდა ...

გ. ბაქრაძეს, გარდა მისთვის ხელმისაწვდომ ბიბლიოთეკებში დაცული ორგანოებისა, თავის წიგნში შეუტანია ცნობები ისეთ პერიოდულ გამოცემათა შესახებაც, „რომლებიც დღეს ბიბლიოთეკებში არ მოიპოვება“, ანუ, უკეთ რომ ვსთქვათ შემდგენლისათვის ჯერჯერობით არ იყო გამოვლინებული. ასეთი ორგანოების შესახებ ცნობები მას ამოუღია „კავკასისა“ და სხვა გაზეთების ქრონიკებიდან.

მიუხედავად ყოველივე ამისა, და შემდგენელიც ამაში გვეთანხმება, სრულებით არაა გამორიცხული შესაძლებლობა, რომ თვით მის მიერ შესწავლილ წიგნთსაცავთა ფონდებშიაც აღმოჩნდეს ისეთი ორგანოები, რომლებიც „ქართული პერიოდიკის ბიბლიოგრაფიაში“ ან სულ არ არიან მოხსენიებული, ანდა მთლიანად და ამომწურავად არ არიან აღწერილი.

ისეთ წიგნში, როგორცაა „ქართული პერიოდიკის ბიბლიოგრაფია“, რა თქმა უნდა, სრული ამომწურველობის პრეტენზია, და ისიც პირველ გამოცემაში ავტორსაც არ შეიძლება ჰქონდეს. გარდა თვით პერიოდულ ორგანოთა სისრულით აღრიცხვაში მოსალოდნელი ხარვეზებისა, არაა გამორიცხული ზოგიერთი უზუსტობანი თვით დასახელებულ ორგანოთა აღწერაშიც, მაგალითად, გამოცემისა და დახურვის თარიღების, გამოცემული ნომრების რაოდენობისა და სხვ.

ამ მხრივ დავასახელებთ ზოგიერთ შემჩნეულ დეფექტებს, რაც, ვფიქრობთ, დაეხმარება ავტორს საკითხზე შემდგომ მუშაობაში:

№69. გაზ. „მიწას“ უკანასკნელი ნომერი (19) გამოცემა არა 1907 წლის 21 აპრილს, როგორც „ქართული პერიოდიკის ბიბლიოგრაფიაში“ ნაჩვენებია, არამედ 1908 წლის 13 იანვარს (№2), ე.ი. ეს გაზეთი გამოიცემოდა მომდევნო წელსაც.

№75. გაზ. „გზას“ უკანასკნელი ნომერი (6) გამოცემა არა პირველ იანვარს, არამედ 3 იანვარს (№7) 1907 წლისა.

№121. გაზ. „ცხოვრების სარკე“ უკანასკნელი ნომერი (24 და არა 23) გამოცემა არა 20, არამედ 21 მაისს 1908 წლისა.

№157. გაზ. „ჩვენი საქმეს“ 1909 წ. უკანასკნელი ნომერი, როგორც ჩანს, ყოფილა არა 37, არამედ 38 – (19 აპრილს).

№205. გაზ. „საქმეს“ 1910 წ. უკანასკნელი ნომერიც არაა სწორად ნაჩვენები, იგი, 47, გამოცემა 21 ნოემბერს.

№206. გაზ. „სინათლეს“ უკანასკნელი ნომერი იყო არა 9, არამედ 122 და ეს გაზეთი გამოდიოდა არა 11 იანვრამდე, არამედ 1911 წლის 29 სექტემბრამდე.

№242. გაზ. „მნათობის“ უკანასკნელი ნომერი (85) გამოცემა არა 23 დეკემბერს, არამედ 30 ნოემბერს (№86).

№401. გაზ. „რევოლუციური ნობათის“ უკანასკნელი ნომერი იყო არა 23, არამედ 73, 1918 წლის 7 ივლისისა.

პერიოდულ ორგანოთა ბიბლიოგრაფიული აღწერისას, დაშვებულია აგრეთვე ანალოგიური ხასიათის სხვა უზუსტობანი, რაც ნაწილობრივ შეიძლება კორექტურული შეცდომითაც აიხსნას (მაგალითად, №№59, 68, 72, 74, 85, 129, 134, 199, 226, 317, 327, 333).

ზოგიერთი ორგანო ალბათ მცირე რაოდენობით, სავსებით არაა მოხსენიებული „ქართული პერიოდიკის ბიბლიოგრაფიაში“. მაგალითად:

გაზ. „ბრძოლის“ ბიულეტენი, „ბრძოლის ფურცლები“, რაც გამოიცემოდა 1902 წელს. გაზ. „თბილისის პროლეტარი“, რუს. სოც. დემ. მუშ. პარტიის თბილისის კომიტეტის ორგანო, რომელიც გამოდიოდა 1910 წელს.

„თბილისის პროლეტარის ფურცელი“, იმავე ორგანიზაციის ორგანო, რომლის პირველი ნომერი გამოვიდა 1910 წელს 5 აპრილს.

გაზ. „კომუნისტი“ – რკზ (ზ) თბილისის კომიტეტის არალეგალური ორგანო, რომლის გამოცემა დაიწყო 1920 წლის 8 აპრილს (ჯერჯერობით ცნობილია მხოლოდ პირველი ნომერი).

მიმოვება სხვა ხასიათის დეფექტებიც. მაგალითად:

№54. გაზ. „ახალი დროება“ 1906 წ. წარმოდგენილია, როგორც „ლეგალური ბოლშევიკური გაზეთი“, ნამდვილად კი ეს იყო ლიბერალურ-ბურჟუაზიული მიმართულების ორგანო.

№79. აღწერილია გაზ. „მნათობი“, 1907 წ. მაგრამ არაა აღნიშნული, რომ ეს არის ბოლშევიკური გაზეთი.

შემდგენელს სხვადასხვა წიგნსაცავთა შორის ძალიან ხშირად აქვს მითითებული „საქართველოს სარევიოლუციო მუზეუმის ბიბლიოთეკა“. ეს ბიბლიოთეკა კი, როგორც ცნობილია, ჯერ კიდევ 1936 წელს შეუერთდა მარქს-ენგელს-ლენინის ინსტიტუტის თბილისის ფილიალის ბიბლიოთეკას, რაც ნაწილობრივად და ისიც, როგორც თვითონ აცხადებს, მხოლოდ კატალოგის მიხედვით შეუსწავლია შემდგენელს. ეს გარემოება მით უფრო სამწუხაროა, რომ როგორც სჩანს, სწორედ ამ წიგნსაცავშია დაცული ზოგიერთი პერიოდული გამოცემების სრული კომპლექტი და ზოგიერთი კიდევ ისეთი ორგანოც (მაგ., ზემოთ დასახელებული პერიოდიკის ბიბლიოგრაფიაში მოუხსენებელი გამოცემები), რომლებიც შემდგენელის მიერ შესწავლილ ფონდებში სრულებითაც არ ყოფილან შემონახულნი. ამასთანავე უნდა შევნიშნოთ, რომ, ჩვენის აზრით, არცთუ იმდენად აუცილებელი იყო მასალათა გეოგრაფიული დალაგებაც მაშინ, როდესაც წიგნს დართული აქვს გეოგრაფიული საძიებელი.

დასასრულ უნდა ითქვას, რომ ასეთ გამოცემაში, სანამ გარდა ზ. ჭიჭინაძის ცნობისა სხვა დამადასტურებელი საბუთი არ არის, არ იყო აუცილებელი „ბრძანება და უწყებას“ (1763-1787 წ.წ.) ანდა „ლეკორტის“ შესახებ ლაპარაკი, მით უმეტეს აღწერის სახით ისეთი ობიექტისა, რომელიც კაცს არ უხილავს ...“ (გვ. 172-173).

აი, ასეთია პაატა გუგუშვილის მიერ „ქართული პერიოდიკის ბიბლიოგრაფიის“ მიმართ გამოთქმული შენიშვნები და სურვილები. ახლა კი, თავს უფლებას მივცემ და მკითხველს გავაცნობ იმ შეცდომებს, უზუსტობებსა და აშკარა ლაფსუსებს, რომლებიც ხანგრძლივი კვლევა-ძიების შედეგად დავადგინე ხსენებულ ბიბლიოგრაფიულ კრებულში აღწერულ 1819-1921 (იანვ./თებ.) წლამდე გამოცემულ ქართული ჟურნალ-გაზეთების „ბიოგრაფიებში“. ამასთან ერთად, წინამდებარე ნაშრომში შევიტანე ზოგიერთი იმდროინდელი ის ჟურნალ-გაზეთები, რომელთა არსებობაც გ. ბაქრაძეს, რატომღაც, გამორჩა მხედველობიდან, ხოლო იმ მიზნით, რომ ჩემი ამ გამოკვლევისთვის, რაც შეიძლება, სრულყოფილი სახე მიმეცა, საჭიროდ ვგანი და მასში სრულად გავაერთიანე, როგორც პაატა გუგუშვილის მიერ მინიშნებული მოხსენიებული შენიშვნები, ასევე ზემოაღნიშნულ ჩემს ორივე პუბლიკაციაში მოტანილი მთელი მასალაც (ჟურნალ-გაზეთების ნუმერაცია არის „ბაქრაძისეული“, ხოლო ხაზგასმა კი ყველგან ჩემია).

შენიშვნები

2. „საქართველოს გაზეთი“. 1819-1821.

არის: „საქართველოს გაზეთი“ დაცულია სტალინის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ბიბლიოთეკაში (1819 წ. №1-43 და 1820 წ. №1) და კ. მარქსის სახელობ. საქ. სახ. საჯარო ბიბლიოთეკაში (1880 წ. №20 და 1821 წ. №12).

(გვ. 2).

უნდა იყოს: „საქართველოს გაზეთი“ დაცულია თბილისის ივანე ჯავახიშვილის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ბიბლიოთეკაში (1819 წ. №1-43 და 1820 წ. №1-51) და საქართველოს პარლამენტის ილია ჭავჭავაძის სახელობის ეროვნულ ბიბლიოთეკაში (1820 წ. №20, 46 და 1821 წ. №12)“.

7. „გუთნის დედა“. 1862-1876. უნდა იყოს: „გუთნის დედა“. 1861-1876.

არის: სულ გამოვიდა:

უნდა იყოს: სულ გამოვიდა:

1861 №1 (15/XII).

1862. №1 (1/I)– №24 (15/XII).

1862 №1 (1/I)-№24 (15/XII).

(გვ.5).

1866. №1(1/I)- №16 (15/VII).

უნდა იყოს: 1866. №1 (1/I)-№24 (15/XII).

(გვ.5).

1867. №1(1/I)- №16 (1/IX)...?

უნდა იყოს: 1867. №1 (1/I)-№24 (15/XII).

(გვ.5).

1870. №1(?)– №24 (დეკ.).

უნდა იყოს: 1870. №1 (1/I)-№24 (15/XII).

(გვ.5).

არის: „პირველი ქართული აგრონომიული ჟურნალი. სახელმძღვანელო აგრონომიული სტატიების გარდა, შეიცავს დიდ მასალას, რომელიც ახასიათებს საქართველოს სოფლის მეურნეობის მდგომარეობას 70-იან და 80-იან წლებში“.

(გვ. 6).

უნდა იყოს: „პირველი ქართული აგრონომიული ჟურნალი. სახელმძღვანელო აგრონომიული სტატიების გარდა, შეიცავს დიდ მასალას, რომელიც ახასიათებს საქართველოს სოფლის მეურნეობის მდგომარეობას 60-იან და 70-იან წლებში“.

9. „საქართველოს სასულიერო მახარობელი“. 1864-1868.

არის: „... დ. კარიჭაშვილის თქმით, სულ გამოვიდა: 1864 წ. – ექვსი წიგნი (ივლისიდან–დეკემბრამდე)... 1868 წ. – შვიდი წიგნი. კ. მარქსის სახელ. საქ. სახ. საჯარო ბიბლიოთეკაში დაცულია შემდეგი ნომრები:

1864 – ივლისი, აგვისტო, სექტ., ოქტომბ., და ნოემბ.“

(გვ. 6).

უნდა იყოს: „... დ. კარიჭაშვილის თქმით, სულ გამოვიდა: 1864 წ. – ექვსი წიგნი (ივლისი–დეკემბერი)... 1868 წ. – შვიდი წიგნი. საქართველოს პარლამენტის ი. ჭავჭავაძის სახელობის ეროვნულ ბიბლიოთეკაში დაცულია შემდეგი ნომრები:

1864 – ივლისი, აგვისტო, სექტემბერი, ოქტომბერი, ნოემბერი და დეკემბერი“.

10. „დროება“. 1866-1885.

არის: 1867 წ. №1(?)–№52(?).

(გვ. 7).

1874 წ. №1(?)–№50(?) (№№405-454).

(გვ. 7).

1882 წ. №1(?)–№273(?).

(გვ. 7).

უნდა იყოს: 1867 წ. №1 (6/1)–№52 (29/XII).

უნდა იყოს: 1874 წ. №405 (4/1)–№454 (20/XII).

უნდა იყოს: 1882 წ. №1 (1/1)–№273 (30/ XII).

11. „სასოფლო გაზეთი“. 1868-1880.

არის: 1869 წ. №1(?)–№23(?).

არის: 1880 წ. №1(?)...?

(გვ. 7).

უნდა იყოს: 1869 წ. №1(11/1)–№25(6/XII).

უნდა იყოს: 1880 წ. №1 (26/II).

12. „მნათობი“. 1869-1872.

არის: 1872 წ. №№1 (იანვ.), 2, 3, 4-5, 6-7, 8-9, 10-11 (დეკ.).

(გვ. 7).

უნდა იყოს: 1872 წ. იანვარი, თებერვალი, მარტი, აპრილი და მაისი, ივნისი და ივლისი, აგვისტო და სექტემბერი, ოქტომბერი, ნოემბერი და დეკემბერი.

14. „ივერია“. 1877-1885.

არის: 1877 წ. №1 (3/III)–№44(?).

(გვ. 8).

არის: „...ე.ი. „ივერია“ 1887-1885 (ჟურნალი)...“ უნდა იყოს: „... 1877-1885 (ჟურნალი)...“

(გვ. 8).

უნდა იყოს: 1877 წ. №1 (3/III)–№44 (29/ XII).

16. „შრომა“. 1881-1883.

არის: 1883 წ. №1(5/1)–№24(23/VI).

(გვ. 9).

უნდა იყოს: 1883 წ. №1(5/1)–№25(30/VI).

18. „მწყემსი“. 1883-1910.

არის: 1886 წ. №1(?)–№26-27(?).

(გვ. 9).

უნდა იყოს: 1886 წ. №1 (1/1)–№34 (10/ XII).

1890 წ. №1(?)–№23-24.

(გვ. 9).

უნდა იყოს: 1890 წ. №1 (15/1)–№23-24 (1-30/XII).

1891 წ. №1(?)–№24(?).

(გვ. 9).

უნდა იყოს: 1891 წ. №1 (15/1)–№24 (30/XII).

1897 წ. №1-2(30/1)–№4 (28/II)...?

(გვ. 9).

უნდა იყოს: 1897 წ. №1-2 (1-30/1)–23-24 (30/XII).

1898 წ. №1(?)–№23-24 (30/XII).

(გვ. 9).

უნდა იყოს: 1898 წ. №1 (15/1)–№23-24 (31/XII).

1899 წ. №1(?)–№22 (30/XI)...?

(გვ. 9).

უნდა იყოს: 1899 წ. №1 (15/1)–№23-24 (1-30/XII).

1900 წ. №1-2(30/1)–№21 (15/XI)...?

(გვ. 9).

უნდა იყოს: 1900 წ. №1-2 (1-30/1)–№23-24 (15-30/XII).

1903 წ. №1(?)–№15-16 (30/VIII)...?

(გვ. 9).

უნდა იყოს: 1903 წ. №1-2 (1-30/1)–№24 (30/XII).

1904 წ. №1(?)–№23-24 (31/XII).

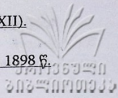
(გვ. 9).

უნდა იყოს: 1904 წ. №1-2 (1-30/1)–№23-24 (15-31/XII).

1906 წ. №1(?)–№23-24 (30/XII).

(გვ. 9).

უნდა იყოს: 1906 წ. №1-2 (15-30/1)–№23-24 (30/XII).

1907 წ. №1(?)–№22(?).

უნდა იყოს: 1907 წ. №1-2 (30/I)-№24 (30/XII).

(გვ. 9).

არის: „თით. 12 გვ. ან 16 გვ. ...“

უნდა იყოს: 1897 წ. №23-24 (30/XII)–24 გვ.: 1898 წ.

(გვ. 9).

№23-24 (31/XII)–24გვ.

21. „თეატრი“. 1885-1890.

არის: 1887 წ. №1 (იანვ.)–№13-14 (აპრ.).

უნდა იყოს: 1887 წ. №1 [11/I]– №13-14 (26/IV).

(გვ. 10).

1888 წ. №15(?)–№50 (25/XII).

უნდა იყოს: 1888 წ. №15 (8/V)–№50 (25/XII).

(გვ. 10).

1890 წ. №1(?)–№15(?).

უნდა იყოს: 1890 წ. №1(1/I)– №15(12/IV).

(გვ. 10).

22. „ივერია“. 1886-1906.

არის: 1888 წ. №1-№279.

უნდა იყოს: 1888 წ. №1(1/I)–№276 (31/XII).

(გვ. 11).

1890 წ. №1-№277.

უნდა იყოს: 1890 წ. №1(1/I)–№277(30/XII).

(გვ. 11).

1896 წ. №1-№103(17/V).

უნდა იყოს: 1896 წ. №1(1/I)–№103(17/V).

(გვ. 11).

1897 წ. №1-№271.

უნდა იყოს: 1897 წ. №1(17/I)–№271(31/XII).

(გვ. 11).

1901 წ. №1-№283.

უნდა იყოს: 1901 წ. №1(1/I)–№283(30/XII).

(გვ. 11).

1905 წ. №1-№224.

უნდა იყოს: 1905 წ. №1(1/I)–№23(13/II); №1(17/II)–№224(11/ XII).

(გვ. 11).

ე.ი. სულ გამოვიდა 247 ნომერი*

1906 წ. №1-№26(27/VIII).

უნდა იყოს: 1906 წ. №1(5/III)–№26(27/VIII).

(გვ. 11).

1886-1906 წლებში გამოცემულ გაზეთ „ივერიის“ ყველა დანარჩენ პირველ ნომერს უნდა მიეთითოს: №1(1/I), ხოლო უკანასკნელ ნომერს – (31/XII).

23. „ცისკარი“. 1887.

არის: 1887 წ. №1-№23.

უნდა იყოს: 1887 წ. №1(1/I)–№23(21/V).

(გვ. 11).

25. „საქართველოს კალენდარი“. 1888-1898, 1903-1905.

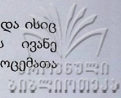
არის: „ივერია და წელიწადულის სახით...სულ გამოვიდა 14 წიგნი“.

ხსენებული გამოცემის ეგზემპლარების ადგილსამყოფელად ბიბლიოგრაფიაში მითითებულია: (უნ: საქ. მუხ: საქ.)

(გვ. 12).

* ეს ლაფსუსი დაწვრილებით მაქვს განხილული კრიტიკულ წერილში „რამდენიმე შენიშვნა „ქართული პერიოდიკის ბიბლიოგრაფიაში“ დაშვებული ზოგიერთი უზუსტობის შესახებ“ (იხ.: „საქართველოს ბიბლიოთეკა“, №4, 2014, გვ. 41-42).

სამწესხაროდ, „საქართველოს კალენდრის“ 1894 წლის გამოცემა (რიგით VII), და ისიც მართოდენ ფოტოგირის სახით, ამჟამად დაცულია მხოლოდ თბილისის ივანე ჯავახიშვილის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ბიბლიოთეკის იშვიათ გამოცემებათა ფონდში.

26. „მეურნე“. 1888-1898.
არის: 1891 წ. №1 (9/1)-№22 (15/ XII). უნდა იყოს: 1891 წ. №1(9/1)-№10(12/V); №10-22(15/ XII).

(გვ. 12). ეს უკანასკნელი ერთი ნომერია და არის 32 გვ.
№3(23/II) არის 6 გვ.

28. „ჯეჯილი“. 1890-1920, 1922-1923.
არის: 1904 წ. №1-12. უნდა იყოს: 1904 წ. №1; №10-12.

(გვ. 13).
არის: 1906 წ. №1 – №3...? უნდა იყოს: 1906 წ. №1 – №3.
(გვ. 13).
1907 წ. №1-12. უნდა იყოს: 1907 წ. №4-12.
(გვ. 13).

37. „მოგზაური“. 1901-1904.
არის: 1904 წ. №1(იანვ.) – №8...? უნდა იყოს: 1904 წ. №1(იანვ.) – №7/8(VII/VIII).
(გვ. 16).

39. „პროლეტარიატის ბრძოლა“. 1903-1905.
არის: „...გაზეთი გამოდიოდა 1903 წ-დან 1905 წლამდე...“
(გვ. 16).

უნდა იყოს: „...გაზეთი გამოდიოდა 1903-დან 1905 წლის ჩათვლით (ან: 1903-1905 წლებში)...“

„ქართული პერიოდიკის ბიბლიოგრაფიაში“ ამ გაზეთის გამოცემული ნომრებისა და მათი გამოსვლის თარიღების შესახებ ინფორმაცია მოცემული არ არის.

გაზ. „პროლეტარიატის ბრძოლა“ იყო 1901-1902 წლებში გამოცემული გაზ. „ბრძოლის“ გაგრძელება, რომლის უკანასკნელი ნომერიც (№4) გამოვიდა 1902 წლის დეკემბერში. აქედან გამომდინარე, „პროლეტარიატის ბრძოლა“ ასე უნდა იქნას აღწერილი:

- 1903 წ. №5-6(11(24)/V).
- 1904 წ. №7(1(14)/IX).
- 1905 წ. №8(1(14)/I) – №12(15(28)/X).

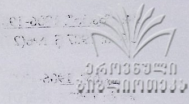
ამდენად, 1903-1905 წლებში სულ გამოვიდა „პროლეტარიატის ბრძოლის“ 7 ნომერი და არა 12 ნომერი, როგორც ეს მითითებულია „ქართული პერიოდიკის ბიბლიოგრაფიაში“ (იხ.: გვ. 16).

40. „პროლეტარიატის ბრძოლის ფურცელი“. 1903-1905.
არის: „...გაზეთი გამოდიოდა ...1903-დან 1905 წლამდე...“
(გვ. 18).

უნდა იყოს: „...გაზეთი გამოდიოდა ...1903-დან 1905 წლის ჩათვლით (ან: 1903-1905 წლებში)...“

„ქართული პერიოდიკის ბიბლიოგრაფიაში“ ამ გაზეთის გამოცემული ნომრებისა და მათი გამოსვლის თარიღების შესახებ ინფორმაცია მოცემული არ არის.

- უნდა იყოს: 1903 წ. №3(14/I) – №4 (X).
1904 წ. №5-6.(15(28)/I) – №14 (10(23)/XI).
1905 წ. (?).

45. „ნაკადული“. 1904-1906.
არის: 1906 წ. წიგნი I (თებერვ.); 21,16 გვ.
 (გვ. 19).
უნდა იყოს: 1906 წ. წიგნი I (თებერვ.); 22 გვ. წიგნი II (აპრილი); 36 გვ.
 I წიგნს დართული აქვს: გერბერტ სპენსერი, „აღზრდა გონებრივი, ზნეობრივი და ფიზიკური. თარგმ. პ. სურგულაძისა“, ტფ., 1906, 16 გვ. (აკლია ბოლო გვერდი ან გვერდები).
50. „სოციალ-დემოკრატიული ფურცელი“. 1905.
 (გვ. 20).
უნდა იყოს: „სოციალ-დემოკრატიული ფურცელი“. 1905-1906.
59. „ლამპარი“. 1906.
არის: 1906 წ. №1 (19/IV)-№54 (1/VI). უნდა იყოს: 1906 წ. №1 (19/IV)-№54 (1/VII).
 (გვ. 21).
64. „გლეხი“. 1906.
არის: 1906 წ. №1(22/VI)-№7(3/VII). უნდა იყოს: 1906 წ. №1(22/VI)-№7(3/VIII).
 (გვ. 21).
66. „ტალღა“. 1906.
არის: „სოც.-დემოკრ. პარტიის ორგანო. იცემოდა ნაცვლად ხელისუფლების მიერ დახურული გაზეთის „სინათლე“-სი: (1906)“.
 (გვ. 21).
უნდა იყოს: „სოც.-დემოკრ. პარტიის ორგანო. იცემოდა ...გაზეთის „სიმართლე“-სი: (1906)“.
68. „გრიგალი“. 1906.
არის: 1906 წ. №1(9/IX)-№16(26/IX)...? უნდა იყოს: 1906 წ. №1(9/IX)-№16(29/IX).
 (გვ. 22).
69. „მიწა“. 1906-1907. უნდა იყოს: 1906-1908.
 (გვ. 22).
 1908 წ. №1(1/I)-№2(13/I). თით. 16 გვ. in 4°.
- 1907 წლის №17(1/V) არის 4 გვ. 1906-1907 წლებში გამოსული „მიწის“ ყველა დანარჩენი ნომერი (სულ - 34 ნომერი) არის 16 გვ.
70. „მასხარა“. 1906 (?). უნდა იყოს: 1907.
არის: 1906 წ. №1, №2. უნდა იყოს: 1907 წ. №1, №2.
 (გვ. 23).
72. „წინ“. 1906-1907.
არის: 1906 წ. №1(8/X)- №2(9/XII)...? უნდა იყოს: 1906 წ. №1(8/X)- №3(10/XII).
 (გვ. 23).
 1907 წ. №1(9/II)- №26(16/III)...? უნდა იყოს: 1907 წ. №1 (26/I)- №26 (16/III).
 (გვ. 23).
73. „ახალი დროება“. 1906-1907.
არის: 1907 წ. №8(2/I)- №9(8/I). უნდა იყოს: 1907 წ. №8(1/I)- №9(8/I).
 (გვ. 23).

74. „ზარი“. 1906-1907.
არის: 1907 წ. №6(2/I)– №8(8/I).
(გვ. 23).
უნდა იყოს: 1907 წ. №6(2/I)– №8(9/I).
75. „გზა“. 1906-1907.
არის: 1907 წ. №6(1/I).
(გვ. 23).
უნდა იყოს: 1907 წ. №6(1/I)– №7(3/I).
77. „ნაპერწკალი“. 1906.
არის: 1906 წ. №1(?)– №2(17/IX)...?
(გვ. 23).
უნდა იყოს: 1906 წ. №1(7/VIII)–№2(17/IX).
80. „საყვირი“. 1907.
არის: 1907 წ. №1(10/I)– №4(18/I).
(გვ. 24).
უნდა იყოს: 1907 წ. №1(14/I)– №4(19/I).
82. „ჩვენი ცხოვრება“. 1907.
არის: „...გამოდოდა ქართულ ენაზე 1907 წლის 18 თებერვლიდან 7 მარტამდე ... სულ გამოვიდა 13 ნომერი...“
(გვ. 24).
უნდა იყოს: 1907 წ. №1(18/II)– №13(6/III).
84. „სინათლე“. 1907.
არის: „სოც.-დემ. მიმართულების ორგანო; გამოვიდა სულ ორი ნომერი“.
(გვ. 24).
უნდა იყოს: „...გამოვიდა სულ სამი ნომერი“.
არის: 1907 წ. №1(23/III) და №2(24/III).
უნდა იყოს: 1907 წ. №1(23/III), №2(24/III) და №3(25/III).
(გვ. 24).
85. „ლახვარი“. 1907.
არის: 1907 წ. №1(6/IV)–№45(4/VI).
(გვ. 24).
უნდა იყოს: 1907 წ. №1(6/IV)–№45(6/VI).
89. „ჩვენი სიტყვა“. 1907.
არის: 1907 წ. №1(19/VII)–№26(19/VIII).
(გვ. 25).
უნდა იყოს: 1907 წ. №1(19/VII)–№27(21/VIII).
91. „ჩვენი გზა“. 1907.
არის: 1907 წ. №1(2/IX)–№38(19/X)...39(?).
(გვ. 25).
უნდა იყოს: 1907 წ. №1(4/IX)–№38(21/X)...39(?).
92. „წყარო“. 1907.
არის: 1907 წ. №1(28/X)–№37(11/XII).
(გვ. 25).
უნდა იყოს: 1907 წ. №1(28/X)–№38(12/XII).
96. „ხუმარა“. 1907.
არის: 1907 წ. №1 (იანვარი).
(გვ. 26).
უნდა იყოს: 1907 წ. №1 (11 თებერვალი).

1907 წლის 17 თებერვალს გაზეთ „ისარში“ (N36, გვ. 2) დაიბეჭდა ამგვარი ცნობა: „გაზეთის დაკეტვა. კვირას, 11 თებერვალს ტფილისში გამოვიდა ყოველ კვირეული გაზეთი თავ. აკაკი

წერეთლისა „ხუმარა“. გაზეთი მეორე დღესვე დაკეტეს და მოხუცი პოეტიც დააპატიმრეს, შემდეგ ისევ განათავისუფლეს“.

1907 წლის 21 მარტს (3 აპრილს) გაზეთმა «Закавказье»-მ, სათაურით «Ответ газете «Новое время» (იხ.: N65, გვ. 2-3), გამოაქვეყნა აკაკი წერეთლის წერილი, რომელშიც დიდ შტოსანს აღნიშნული აქვს, რომ: „14-го февраля („ზაკავკაზიე“-ს რედაქციას აქ აშკარად კორექტურული ლაფსუსი აქვს დაშვებული. უნდა იყოს: «11-го февраля...» - გ.გ.) текущего года, с разрешения цензурного комитета, я выпустил №1 юмористической газеты «Хумара»... Газета разошлась шибко. Это было воскресенье (იგულისხმება 1907 წლის 11 თებერვალი - გ.გ.)».

ყოველივე ზემოთქმულიდან გამომდინარე, ცხადი ხდება, რომ „ხუმარა“ გამოსულა 1907 წლის 11 თებერვალს და არა იანვარში, როგორც ეს „ქართული პერიოდიკის ბიბლიოგრაფიაში“ არის შეცდომით მითითებული.

რაც შეეხება ხსენებულ ბიბლიოგრაფიაში „ხუმარა“-ს, ასე ვთქვათ, „თანმხლებ“ ანოტაციას, დაზუსტებას საჭიროებს მასში გაკეთებული შემდეგი შენიშვნაც: „იხ. აგრეთვე ცნობები „ხუმარას“ დახურვის შესახებ: „ისარი“ 1907 N37...“ საქმე იმაშია, რომ 1907 წლის 18 თებერვალს „ისარი“ (N37, გვ. 3) იუწყებოდა „ხუმარა“-ს არა კონკრეტულად დახურვის ამბავს, არამედ მკითხველს აცნობებდა, რომ: „...აკაკი წერეთელს ტფილისის გენ.-გუბერნატორმა ნება დართო განაგრძოს ყოველ კვირეული გაზეთის „ხუმარას“ გამოცემა“-ო.“

97. „ეკალი“. 1907.

არის: 1907 წ. №1(?)... და №2(?). უნდა იყოს: 1907 წ. №1[თებერვ.]... და №2[მარტი].

(გვ. 26).

98. „მასხარა“. 1907.

არის: „...პოლიტიკური სატირის კვირეული. გამოვიდა სამი ნომერი“.

(გვ. 26).

უნდა იყოს: „...გამოვიდა ოთხი ნომერი“.

არის: 1907 წ. №1 (უთარილო), №2 (უთარილო), №3 (24/VI).

(გვ. 26).

უნდა იყოს: 1907 წ. №1 (უთარილო), №2 (უთარილო), №3 (24/VI), №4 (1/VII).

102. „ნიშადური“. 1907-1908.

არის: 1907 წ. №1 (26/VIII)–№19(?). უნდა იყოს: 1907 წ. №1 (26/VIII)–№19 (25/XII).

(გვ. 26).

103. „ეკალი“. 1907-1908.

არის: 1907 წ. №1(6/X)–№7(?). უნდა იყოს: 1907 წ. №1(6/X)–№7(17/XI).

(გვ. 27).

111. „ცისკარი“. 1907.

არის: 1907 წ. №1(16/IX)–№11(25/XII). უნდა იყოს: 1907 წ. №1(16/IX)–№11(25/XI).

(გვ. 27).

“უფრო სრულყოფილად „ხუმარა“-ს გამოცემის თარიღის დადგენისა და მისი „ყოფნა-არყოფნის“ შესახებ გამოქვეყნებული ჩემი პუბლიკაცია, სათაურით „აკაკის მიერ დაარსებული გაზეთი „ხუმარა“-ს გამოცემის თარიღის დადგენისათვის“, იხ.: „ლიტერატურული საქართველო“, N10, 2017 წლის 17 მარტი, გვ. 11.

121. „ცხოვრების სარკე“. 1908.
არის: 1908 წ. №1(23/IV)– №23(20/V).
(გვ. 28).
უნდა იყოს: 1908 წ. №1(23/IV)– №24(21/IV).
129. „ეკალი“. 1908.
არის: 1908 წ. №1(23/VIII)– №32(9/IX)...?
(გვ. 29).
უნდა იყოს: 1908 წ. №1(23/VIII)– №32(9/X).
134. „შუქი“. 1908.
არის: 1908 წ. №1(7/XI)– №5(14/XI).
(გვ. 30).
უნდა იყოს: 1908 წ. №1(7/XI)– №5(12/XI).
137. „დროება“. 1908-1910.
არის: 1908 წ. №1] (7/XII).
(გვ. 30).
უნდა იყოს: 1908 წ. №1] (18/XI).
146. „მათრახი“. 1908, 1912-1915, 1920.
არის: 1914 წ. №1(?)–29(26/X).
(გვ. 31).
1915 წ. №1(?)– № 8(29/III)...?
(გვ. 31).
უნდა იყოს: 1914 წ. №1(1/I)– № 30(21/ XII).
უნდა იყოს: 1915 წ. №1(1/II)– №11(19/ IV).
153. „შინაური საქმეები“. 1908-1915.
არის: 1909 წ. №1(?)– №22(?).
(გვ. 32).
1911 წ. №1(?)– №35-38.
(გვ. 32).
1913 წ. №21, №2...?
(გვ. 32).
უნდა იყოს: 1909 წ. №1(4/I)– № 37(27/ XII).
უნდა იყოს: 1911 წ. №1(1/I)– № 39(11/XII).
უნდა იყოს: 1913 წ. №1(6/I)– №28(13/X).
157. „ჩვენი საქმე“. 1909.
არის: 1909 წ. №1(5/II)– №37(18/ IV).
(გვ. 32).
უნდა იყოს: 1909 წ. №1(5/II)– №38(19/ IV).
162. „მომავალი“. 1909-1910.
არის: 1910 წ. №104(1/I)– №127(?).
(გვ. 33).
უნდა იყოს: 1910 წ. №104(1/I)– №127(31/I).
163. „ერი“ 1909-1910.
არის: 1910 წ. №1(7/II)– №25(19/IX).
(გვ. 33).
უნდა იყოს: 1910 წ. №1(7/II)– №26(21/XI).
166. „სახალხო გაზეთი“. 1909-1914.
არის: 1911 წ. №198(?)– №489(31/XII).
(გვ. 33).
უნდა იყოს: 1911 წ. №198(1/I)– №489(31/XII).
175. „ერთობა“. 1909.
არის: 1909 წ. №1(1/I)... №2(11/I).
უნდა იყოს: 1909წ. №1(1/I)...№2(11/I)...№3(21/I); 12 გვ.
(გვ. 34).

„ერთობის“ მე-3 ნომერი დაცული იყო ყოფილ მარქსიზმ-ლენინიზმის ინსტიტუტის საქართველოს ფილიალის ბიბლიოთეკაში.

178. „კალა“. 1909

არის: 1909 წ. №5(8/1), №5(15/II).

(გვ. 34).

უნდა იყოს: 1909 წ. №5(8/1), №6(15/II).

187. „მათრახი და სალამური“. 1909-1910.

არის: 1909 წ. №1(12/IV)–№29(25/XII).

(გვ. 35).

უნდა იყოს: 1909 წ. №1(14/VI)–№29(25/XII).

ჟურნალის გამომცემლად მითითებულია ჰარ. ი. ოშიაძე, რაც შეცდომაა. 1909-1910 წლებში გამოსული „მათრახი და სალამურის“ ყველა ნომერს რედაქტორ-გამომცემლად მინიშნებული ჰყავს ე. ტურაბელიძე (1909 წლის პირველ სამ ნომერში არის ე. ტურაბელიძე, რაც კორექტურული ლაფსუსი უნდა იყოს), გარდა 1910 წლის №25-32-ისა. ამ ნომერებს რედაქტორ-გამომცემლად მითითებულია ნ. ს. სულხანიშვილი.

196. „ვარსკვლავი“. 1909-1910.

არის: 1909 წ. №1(1/VII)–№18(30/X).

(გვ. 36).

უნდა იყოს: 1909 წ. №1(1/VII)–№19(7/XI).

198. „ხალხი“. 1910-1911.

არის: 1910 წ. №1(4/I)–№16(25/IV).

(გვ. 36).

უნდა იყოს: 1910 წ. №1(4/I)–№16(26/IV).

199. „ახალი სხივი“. 1910.

არის: 1910 წ. №1(3/II)–№46(31/III).

(გვ. 36).

უნდა იყოს: 1910 წ. №1(4/II)–№46(31/III).

201. „სახალხო გაზეთი-სურათებიანი დამატება“. 1910-1914.

არის: 1912 წ. №86(1/I)–№137(?).

(გვ. 36).

უნდა იყოს: 1912 წ. №86(1/I)–№137(25/XII).

1913 წ. №138(1/I)–№189(?).

(გვ. 36).

უნდა იყოს: 1913 წ. №138(1/I)–№189(25/XII).

1914 წ. №190(1/I)–№211(25/V).

(გვ. 36).

უნდა იყოს: 1914 წ. №190(1/I)–№211(25/V);
№1(1/VI)–№30(21/XII).

205. „საქმე“. 1910.

არის: 1910 წ. №1(1/IX)–№46(18/XI).

(გვ. 37).

უნდა იყოს: 1910 წ. №1(1/IX)–№47(21/XI).

206. „სინათლე“. 1910-1911.

არის: 1911 წ. №3(1/I)–№9(11/I)...?

(გვ. 37).

უნდა იყოს: 1911 წ. №3(1/I)–№122(24/IX).

208. „თეატრი და ცხოვრება“. 1910, 1914-1920, 1923-1926.

არის: 1916 წ. №1(?)–№52(25/XII).

(გვ. 37).

უნდა იყოს: 1916 წ. №1(1/I)–№52(25/XII).

1918 წ. №1(?)–№16(22/XII).

(გვ. 37).

უნდა იყოს: 1918 წ. №1(1/I)–№16(22/XII).

214. „ოხუნჯი“. 1910.

არის: „ბიბლიოთეკებში არ მოიპოვება; მოხსენებულია „სახალხო გაზეთში“, 1910 წ. 26 დეკემბრის ნომერში №183“.

(გვ. 37).

ამ „გაზეთისა“ და მის შესახებ მითითებული შენიშვნის „საპასუხოდ“, 2015 წელს ჟურნალ „საქართველოს ბიბლიოთეკაში“ (№4, გვ. 42-43), სათაურით „ქართული პერიოდიკის ბიბლიოგრაფიაში“ დაშვებული ერთი კაზუსის შესახებ“, გამოჯაჭვყვე შეძლევი კრიტიკული წერილი:

– „1947 წელს გამოცემული გიორგი ბაქრაძის ფუნდამენტური ნაშრომის „ქართული პერიოდიკის ბიბლიოგრაფიის“ 37-ე გვერდზე არის:

„214. „ოხუნჯი“. 1910.

ბიბლიოთეკებში არ მოიპოვება; მოხსენებულია „სახალხო გაზეთში“, 1910 წ. 26 დეკემბრის ნომერში №183“.

პირდაპირ უნდა განვაცხადო, რომ ეს ინფორმაცია თავიდან ბოლომდე, ერთგვარ, კაზუსს წარმოადგენს, ვინაიდან, ჯერ ერთი, „ოხუნჯი“ მოხსენებულია აღნიშნული გაზეთის არა 26, არამედ 14 დეკემბრის ნომერში (იხ.:№183, გვ. 2), ხოლო მეორეც, მიუხედავად იმისა, რომ იგი დამოუკიდებელი ფორმატით არასდროს არ გამოცემულა, ჩვენს ბიბლიოთეკებში, კერძოდ–საქართველოს პარლამენტის ილია ჭავჭავაძის სახელობის ეროვნულ ბიბლიოთეკასა და თბილისის ივანე ჯავახიშვილის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სამეცნიერო ბიბლიოთეკაში ის მაინც მოიპოვება და თუ როგორი „ფორმით“, ამის შესახებ მკითხველს ქვემოთ მოვასხენებ.

კვლევა–ძიებით დავადგინე, რომ „ოხუნჯი (საკვირაო გაზეთი)“, ჩვეულებრივი საგაზეთო რუბრიკის სახით, პირველად 1910 წლის 12 დეკემბერს, კვირას, გამოქვეყნდა „სახალხო გაზეთის“ 182-ე ნომრის მე-2 გვერდის განივ ერთ მესამედზე, რომლის შესახებაც 14 დეკემბერს, სამშაბათს, ხსენებულმა ორგანომ „ახალ ამბებში“ დაბეჭდა შემდეგი შენიშვნა: „კვირის ნომერში სამწუხარო შეცდომები შეგვეპარა. „ოხუნჯის“ რედაქტორ–გამომცემელი „აყვის“ (უნდა იყოს: „აყვის“–გ.გ.) მაგიერ უნდა ყოფილიყო „პირქუში აყვია“.

ამავე „ოხუნჯიში“ 606-ს უნდა ეწეროს „ტლინკაძე“, ხოლო „ახალ ამბებს“ – გარდანიქეშანი.

ჩვენი გავერელი კორესპონდენტი „გარიყული“ – ქ-ნი მ. გარიყული (ცნობილი მწერალი მარიამ თათიშვილი–რატიანისა – გ.გ.) არ არის“ (№183, გვ. 2).

როგორც ჩანს, გიორგი ბაქრაძემ თავის „ქართული პერიოდიკის ბიბლიოგრაფიაში“ მხოლოდ ამ შენიშვნაზე დაყრდნობით მიანიშნა „ოხუნჯის“ არსებობის ფაქტი ისე, რომ თავად ეს „გაზეთი“, განთავსებული „სახალხო გაზეთის“ 1910 წლის 18 დეკემბრის 182-ე ნომრის მე-2 გვერდზე, არც კი უნახავს, რამაც გამოიწვია კიდევაც, რბილად რომ ვთქვა, ის ლაფსუსი, რომელიც ამ უადრესად მაღალკვალიფიციურმა მკვლევარმა და პროფესიონალმა ბიბლიოგრაფმა, ნებისთ თუ შენეღიეთ, რომ დაუშვა.

დაბეჯითებით შეიძლება ითქვას, რომ „ოხუნჯი“ სხვა არაფერია, თუ არა „დაუნომრავი გაზეთი გაზეთში“ – „სახალხო გაზეთის“ მიერ „შეკედლებული“, ერთგვარი, სატირულ–იუმორისტული „შეიღობილი“, რომელსაც ხსენებული ორგანოს თანამშრომლები და ჟურნალისტებივე აზზადებდნენ გამოსაქვეყნებლად და რომელიც, 1910 წლის 12 დეკემბრის გარდა, კიდევ ორჯერ გამოშეურდა აღნიშნული გაზეთის ფურცლებზე. კერძოდ, მეორედ იგი მკითხველმა მიიღო 1910 წლის 19 დეკემბერს, კვირას (იხ.:№188, გვ. 2-3), ხოლო მესამედ – 1911 წლის 9 იანვარს, ასევე კვირას (იხ.:№203, გვ. 2). „ოხუნჯის“ პირველი „ნომრის“ რედაქტორ–გამომცემლად მითითებულია „აყვია“, მომდევნო ორის „თავკაცად“ კი – „პირქუში“. რაც შეეხება ამ „გაზეთის“ ხილვის შესაძლებლობას, დანატერესებული მკითხველი ამას თავისუფლად მოახერხებს ჩვენში ფუნქციონირებად ყველა იმ ბიბლიოთეკაში, სადაც კი დაცულია „სახალხო გაზეთის“ ზემოდასახელებული ნომრების ეგზემპლარები.

დასასრულ, დასკვნის სახით, უნდა განვაცხადო, რომ ჩემი კრიტიკული მსჯელობიდან გამომდინარე, ვფიქრობ, უპრიანი იქნება, თუ „ოხუნჯი“, როგორც არარსებული „დამოუკიდებელი საკვირაო გაზეთი“, „ქართული პერიოდიკის ბიბლიოგრაფიის“ ანალოგი, შევსებულ და უფრო „დახვეწილ“ გამოცემაში, რაც, უკვე კარგა ხანია დგას დღის წესრიგში, აღარ იქნება შეტანილი, ხოლო იმ მიზნით, რომ იგი სულ არ „დაიკარგოს“ ჩვენი თვალსაწიერიდან, მისი „არსებობის“ თაობაზე გაკეთებული პატარა ცნობა უნდა დამატოს ხსენებულ ბიბლიოგრაფიაში „სახალხო გაზეთის“ (1909-1914) შესახებ არსებულ აღწერილობას, რაც ჩემი აზრით, სავსებით საკმარისი იქნება მის „შესანარჩუნებლად“.

ვიმედოვნებ, რომ ჩემს ამ მოსაზრებას გაიზიარებენ და მხარს დაუჭერენ ბიბლიოგრაფები და საბიბლიოთეკო საქმის სპეციალისტები, რის საფუძველზეც „ოხუნჯს“ უნდა „ჩამოერთვას“ აქამომდე შენარჩუნებული „დამოუკიდებელი გაზეთის“ სტატუსი.

226. „თემი“. 1911-1915.

არის: 1911 წ. №1(1/1)-№51(20/XII).

უნდა იყოს: 1911 წ. №1(10/1)-№51(25/XII).

(გვ. 38).

227. „ცოდნა“. 1911.

არის: 1911 წ. №1(16/1).

(გვ. 38).

1943 წელს გამოქვეყნებულ „ქართული გაზეთების ბიბლიოგრაფიაში“ არის: №1(1/II)-№33(11/III). (იხ.: „პროლეტარული რევოლუცია“, №3, 1943, გვ. 163).

231. „სახალხო საქმე“. 1911.

არის: 1911 წ. №1-№9.

უნდა იყოს: 1911 წ. №1(16/IV)-№9(27/IV).

(გვ. 39).

232. „დილა“. 1911.

არის: 1911 წ. №1(6/XI)-№31(?).

უნდა იყოს: 1911 წ. №1(6/XI)-№31(14 XII).

(გვ. 39).

235. „სალამური“. 1911.

არის: 1911 წ. №1(1/1)-№19(3/VII)...? თით. 8 გვ. უნდა იყოს: 1911 წ. №1(1/1)-№20(10/VII);

(გვ. 39).

თით. 16 გვ.

241. „კოლპერაცია“. 1911-1919, 1923-1924.

არის: 1914 წ. №1-№4-5.

უნდა იყოს: 1914 წ. №1(5/II)-№5(17/II).

(გვ. 40).

242. „მნათობი“. 1911.

არის: 1911 წ. №1(14/VIII)-№85(23/XII).

უნდა იყოს: 1911 წ. №1(14/VIII)-№86(30/XI).

(გვ. 40).

247. „ბათუმის გაზეთი“. 1911-1914.

არის: 1914 წ. №1(1/1)-№55(13/VII).

უნდა იყოს: 1914 წ. №1(1/1)-№61(29/VII).

(გვ. 40).

249. „ჩვენი დროება“. 1912-1913, 1915.

არის: 1913 წ. №1(1/1)-№44(20/II).

უნდა იყოს: 1913 წ. №6(1/1)-№44(20/II).

(გვ. 40).

266. „სასოფლო გაზეთი“. 1912-1918.

არის: 1912 წ. №1(25/XI)– №6(?).

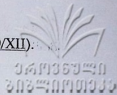
(გვ. 42).

1913 წ. №7(?)–№53(25/XII).

(გვ. 42).

უნდა იყოს: 1912 წ. №1(25/XI)– №6(30/XII).

უნდა იყოს: 1913 წ. №7(6/1)–№53(25/XII).

267. „შრომის კავშირი“. 1912-1913.

არის: „[ყოველთვიური საკოოპერაციო ჟურნალი]“.

(გვ. 42).

უნდა იყოს: „[ყოველკვირეული საკოოპერაციო ჟურნალი]“.

1912 წ. №1(?)–№5(2/XII); თით. 16 გვ.

უნდა იყოს: 1912 წ. №1(11/XI)–№5(2/XII); თით. 18 გვ.

1913 წ. №6-7; 20 გვ.

(გვ. 42).

უნდა იყოს: 1913 წ. №6-7[10/II]; 22 გვ.

277. „ქართლი“. 1912-1913.

არის: 1912 წ. №1(24/VI)– №70(?).

(გვ. 43).

უნდა იყოს: 1912 წ. №1(24/VI)– №70(30/XII).

1913 წ. №71(?)–№80(24/II).

(გვ. 43).

უნდა იყოს: 1913 წ. №71(1/1)–№80(24/II).

279. „ახალი აზრი“. 1913-1915.

არის: 1913 წ. №1(14/VII)– №33(12/XI).

(გვ. 43).

უნდა იყოს: 1913 წ. №1(14/VII)– №35(14/XI).

280. „ფიქრი“. 1913-1914.

არის: „შ ე ნ ი შ ვ ნ ა: იხ.: „ფიქრი“–ს გაგრძელება „ახალი ფიქრი“ (1914)“.

(გვ. 43).

უნდა იყოს: „შ ე ნ ი შ ვ ნ ა: იხ.: „ფიქრი“–ს გაგრძელება „ახალი ფიქრი“ (1914, №2, 19/V, გვ. 3)“.

295. „თანამედროვე ქვეყანა“. 1913.

არის: 1913 წ. №1(25/IV)–№32(31/VII).

(გვ. 44).

უნდა იყოს: 1913 წ. №1(25/IV)–№32(31/V).

297. „განთიადი“, 1913.

არის: 1913 წ. №1(III)–№24(31/VIII).

(გვ. 44).

უნდა იყოს: 1913 წ. №1(1/VIII)–№24(31/VIII).

307. „თავისუფალი საქართველო“. 1913-1914.

არის: 1913 წ. ...? №2 (თებერვალი).

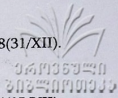
(გვ. 45).

1914 წ. ...? №3 (მარტი).

(გვ. 45).

უნდა იყოს: 1913 წ. №1(იანვარი), №2(თებერვალი).

უნდა იყოს: 1914 წ. №3(მარტი), №4(აპრილი).

309. „სახალხო ფურცელი“. 1914-1917.

არის: 1915 წ. №116(1/1)-№468(31/XII).
(გვ. 45).

უნდა იყოს: 1915 წ. №176(1/1)-№468(31/XII).

1917 წ. №761(1/1)-№914(15/VII).
(გვ. 45).

უნდა იყოს: 1917 წ. №761(1/1)-№914(15/VII).

310. „სახალხო ფურცელი“-„სურათებიანი დამატება“.

არის: 1914 წ. №1(VI)-№30(31/XII).
(გვ. 46).

უნდა იყოს: 1914 წ. №1(1/VI)-№30(21/XII).

312. „შადრევანი“. 1914-1915.

არის: 1915 წ. №3(5/1)-№18(17/IV).
(გვ. 46).

უნდა იყოს: 1915 წ. №3(5/1)-№18(27/IV).

317. „მრმა“. 1914-1915, 1917.

არის: 1914 წ. №1(23/III)-№43(25/XII).
(გვ. 46).
1915 წ. №1(1/1)-№34...?
(გვ. 46).

უნდა იყოს: 1914 წ. №1(3/III)-№43(25/XII).

უნდა იყოს: 1915 წ. №1(1/1)-№34(16/II).

321. „ახალი ივერია“. 1914.

არის: 1914 წ. №1(28/IX)-№69(21/XII)...?
(გვ. 47).

უნდა იყოს: 1914 წ. №1(28/IX)-№63(21/XII).

322. „ახალი ქართლი“. 1914-1915.

არის: 1915 წ. №20(1/1)-№64(31/V).
(გვ. 47).

უნდა იყოს: 1915 წ. №20(1/1)-№64(31/XII).

325. „საქართველო“. 1915-1921.

არის: 1919 წ. №1(1/1)-№245(11/XI).
(გვ. 47).
1920 წ. №171(17/XII)- №180(31/XII).
(გვ. 47).

უნდა იყოს: 1919 წ. №1(1/1)-№245(11/XI)... №253
[XI- XII]?

უნდა იყოს: 1920 წ. №1(1/1)- №180(31/XII).

327. „ზვირთი“. 1915-1917.

არის: 1917 წ. №64(1/1)- №84(21/X).
(გვ. 47).

უნდა იყოს: 1917 წ. №64(1/1)-№85(28/V).

333. „ახალი კვალი“. 1915-1916.

არის: 1915 წ. №1(1/V)-№12(20/VII).
(გვ. 48).

უნდა იყოს: 1915 წ. №1(4/V)-№12(20/VII).

337. „წვენი სხივი“. 1916.

არის: 1916 წ. №1(9/V).
(გვ. 48).

უნდა იყოს: 1916 წ. №1(9/VI).

341. „ცისფერი ყანწები“. 1916.

არის: 1916 წ. [№1](თებერვ.),[№2] ?
(გვ. 49).

უნდა იყოს: 1916 წ. [№1](თებერვ.), [№2](ზამთარი).

„შ ე ნ ი შ ვ ნ ა: ბიბლიოთეკებში არ მოიპოვება“.

(გვ. 49).

„ცისფერი ყანწები“ ამჟამად დაცულია საქართველოს პარლამენტის ილია ჭავჭავაძის სახელობის ეროვნულ ბიბლიოთეკაში და, ამდენად, ჟურნალს უნდა მიეთითოს: (სტებ) გარდა ამისა, „ცისფერი ყანწები“-ს ორივე ნომერი შეტანილია ფილოლოგიის მეცნიერებათა კანდიდატის ვლადიმერ ყვლაშვილის მიერ 1990 წელს ქუთაისში გამოცემულ კრებულში „ცისფერი ყანწები“, რომლის გაცნობაც შესაძლებელია საქართველოს უმათიერეს საბიბლიოთეკო დაწესებულებებში.

347. „ერთობა“. 1917-1921.

არის: 1917 წ. №1(15/III)-№228(30/XII).

(გვ. 50).

1918 წ. №1(?)–№284(?).

(გვ. 50).

უნდა იყოს: 1917 წ. №1(15/III)-№229(31/XII).

უნდა იყოს: 1918 წ. №1(3/I)-№284(31/XII).

349. „ხალხის თავისუფლება“. 1917.

არის: 1917 წ. №1(2/IV)-№35(11/VIII).

(გვ. 50).

უნდა იყოს: 1917 წ. №3(13/IV)-№35(11/VIII).

350. „ალიონი“. 1917-1918.

არის: 1918 წ. №1(7/I)-№68(31/XI).

(გვ. 50).

უნდა იყოს: 1918 წ. №1(7/I)-№40(29/IX).

353. „ბრძოლა“. 1917-1918.

არის: 1917 წ. №1(4/VI)-№66(30/XI).

(გვ. 50).

1918 წ. №1(?)–№30(8/II).

(გვ. 50).

უნდა იყოს: 1917 წ. №1(4/VI)-№66(30/XII).

უნდა იყოს: 1918 წ. №1(7/I)-№30(8/II).

356. „ჩვენი რესპუბლიკა“. 1917-1918.

არის: 1917 წ. №1(15/XI)-№23(31/XII).

(გვ. 51).

1918 წ. №24(1/I)-№86(28/III)...?

(გვ. 51).

უნდა იყოს: 1917 წ. №1(15/X)-№23(31/XII).

უნდა იყოს: 1918 წ. №24(3/I)-№88(30/III).

357. „მებრძოლთა ხმა“. 1917-1920.

არის: 1917 წ. №1(?)–№13(?)...?

(გვ. 51).

1918 წ. №14(?)–№18(4/IX).

(გვ. 51).

უნდა იყოს: 1917 წ. №1(24/IX)-№13(24/XII); თით. 16 გვ.

უნდა იყოს: 1918 წ. №14(6/I)-№20(4/III); თით. 16 გვ.

361. „კავშირი“. 1917-1926.

არის: 1921 წ. ...?

(გვ. 52).

უნდა იყოს: 1921 წ. №1(5/XI)-№3(15/XII).

364. „ჯარის კავი“. 1917-1918.

არის: 1917 წ. №1(7/V)-№26(5/XI).

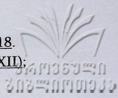
(გვ. 52).

1918 წ. №1-3 ...?

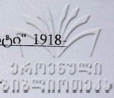
(გვ. 52).

უნდა იყოს: 1917 წ. №1(7/V)-№32(24/XII).

უნდა იყოს: 1918 წ. №1(14/I)-№4(4/II); №1(7/VI)-
№7(27/IX).

365. „სვეტიცხოველი“ 1917.
არის: 1917 წ. №1(?), №2(3/IX), 8 გვ. ...? (გვ. 52).
უნდა იყოს: „სვეტიცხოველი“. 1917-1918.
უნდა იყოს: 1917 წ. №1(27/VIII)– №4(1/XII); №1-2 არის 8 გვ. №3-12 გვ. №4-16 გვ.
უნდა იყოს: 1918 წ. №5(12/III); 16 გვ. 4⁰.
- „სვეტიცხოველის“ №№3, 4 და 5 დატულია საქართველოს ეროვნული არქივის საისტორიო ცენტრალური არქივის კირიონის პირად ფონდში.
367. „თავისუფლება“ 1917.
არის: 1917 წ. №1(1/III)– №9-10(1/X). (გვ. 52).
უნდა იყოს: 1917 წ. №1(1/III)– №11-12(12/XII).
368. „ხმა ქართველი ქალისა“. 1917-1918.
არის: 1917 წ. №1(5/IV)– №32(4/XII). (გვ. 53).
უნდა იყოს: 1917 წ. №1(5/IV)– №33(18/XII).
369. „ჩვენი ქვეყანა“. 1917-1918.
არის: 1919 წ. №1(1/I)–№247(?). (გვ. 53).
უნდა იყოს: 1919 წ. №1(1/I)–№227(26/XII).
370. „ხალხის მეგობარი“. 1917-1921.
არის: 1919 წ. №343(1/I)–№421(16/IV). (გვ. 53).
უნდა იყოს: 1919 წ. №343(1/I)–№421(17/IV).
 1920 წ. №2(10/V)–№29(19/XII). (გვ. 53).
უნდა იყოს: 1920 წ. №1(1/V)–№29(19/XII).
 1920 წ. №30(1/I). (გვ. 53).
უნდა იყოს: 1921 წ. №30(1/I).
373. „სოციალ–დემოკრატი“. 1917-1919.
არის: 1917 წ. №1(?)–№223(?). (გვ. 53).
უნდა იყოს: „სოციალ–დემოკრატი“. 1917-1920.
უნდა იყოს: 1917 წ. №1(23/III)– №223(31/XII).
 1918 წ. №224–№483(30/XII). (გვ. 53).
უნდა იყოს: 1918 წ. №224(1/I)– №483(31/XII).
 1919 წ. №1(484)(1/I)– №93(?)...? (გვ. 53).
უნდა იყოს: 1919 წ. №1(484)(1/I)– №93(1/V);
 №1(12/V)– №28(17/XI).
უნდა იყოს: 1920 წ. №1(7/I)– №41(19/XII).
374. „არჩევან-არედანი“. 1917 კიკნა-ს ა ო ჯ ა ხ ბ ა ლ მ ა ნ ა ხ ი.
უნდა იყოს: „არჩევან-არედანი“. 1917. კიკნა-ს ა ო ჯ ა ხ ბ ა ლ მ ა ნ ა ხ ი.
არის: [1917] N1 (ოქტომბერი), 4 გვ. 4⁰. (გვ. 53).
უნდა იყოს: [1917] (17 ოქტომბერი).
376. „ამხანაგი“. 1917-1919. (გვ. 53).
უნდა იყოს: „ამხანაგი“. 1917, 1919.
377. „ახალგაზრდა მარქსისტი“. 1917.
არის: 1917 წ. №1–№3(?)...? (გვ. 53).
უნდა იყოს: 1917 წ. №1(26/XI)– №2(3/XII)– №3?
378. „თავისუფალი გზა“. 1918-1919.
არის: 1919 წ. №1(7/I)– №44(?)...? (გვ. 54).
უნდა იყოს: 1919 წ. №1(7/I)– №44(25/XII).

383. „სოციალ-ფედერალისტი“. 1918-1920. უნდა იყოს: „სოციალისტ-ფედერალისტი“ 1918-1921.

არის: 1918 წ. №1(2/VII)(?)-№8(7).
(გვ. 54).
1919 წ. №1-30(24/III).
(გვ. 54).

უნდა იყოს: 1918 წ. №1(8/VII)-№8(26/VIII).
უნდა იყოს: 1919 წ. №1(?) -30(24/III).
უნდა იყოს: 1921 წ. №1(27/II) - №120(26/VII).

გაზეთს უნდა მიეთითოს რომ იყო ყდდ (ყოველდღიური).

384. „საქართველოს რესპუბლიკა“. 1918-1921.

არის: 1919 წ. №1(?) -№297(31/XII).
(გვ. 54).
1920 წ. №1(?) -№299(31/XII).
(გვ. 54).

უნდა იყოს: 1919 წ. №1(1/1)-№297(31/XII).
უნდა იყოს: 1920 წ. №1(1/1)-№299(31/XII).

389. „ახალი კვალი“. 1918-1921.

არის: 1918 წ. №1-№9.
(გვ. 55).
1919 წ. №1(10)(2/II), №2(11)(15/II).
(გვ. 55).
1920 წ. №3(2/IV), №4-9.
(გვ. 55).
1921 წ. №1(?), №2(?).
(გვ. 55).

უნდა იყოს: 1918 წ. №1[7/1]-№9(22/XII).
უნდა იყოს: 1919 წ. №1(10)(2/II);
№2(11)(15/II); №3(12)(18/IV);
№4(13)(7); №5(14)(8/VI).
უნდა იყოს: 1920 წ. №1(25/1) - №4(24/IV) - №9(2).
უნდა იყოს: 1921 წ. №1(29/1), №2(?).

394. „ჯარი და ერი“. 1918.

არის: 1918 წ. №1(17/XI), 16 გვ. ... №2(?).
(გვ. 56).

უნდა იყოს: 1918 წ. №1(17/XI), №2[24/XI](?), №3[2/XII](?), №4[9/XII](?); თითო. 16 გვ.

395. „რესპუბლიკის ჯარი“. 1918-1919.

არის: 1919 წ. №6(5/1) - №16(?).
(გვ. 56).

უნდა იყოს: 1919 წ. №6(5/1) - №17[30/III].

398. „ჩემი საქმე“. 1918, 1920.

არის: 1918 წ. №1(22/II), №2(?)...
(გვ. 56).

უნდა იყოს: „ჩემი საქმე“. 1918-1920.
უნდა იყოს: 1918 წ. №1(22/II).
1919 წ. №2(7/III).

„ჩემ საქმე“-ს მითითებული არ აქვს ადგილსამყოფელი. უნდა იყოს: საქართველოს პარლამენტის ილია ჭავჭავაძის სახელობის ეროვნული ბიბლიოთეკა (სპგბ).

401. „რევოლუციონური ნოზათი“. 1918.

არის: 1918 წ. №1(20/III) - №23(7/VII).
(გვ. 56).

უნდა იყოს: 1918 წ. №1(20/III) - №73(7/VII).

402. „ახალგაზრდა კომუნისტი“. 1918.

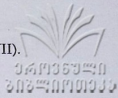
არის: 1918 წ. №1(29/XII).
(გვ. 56).

უნდა იყოს: 1918 წ. №1(20/XII).

408. „ახალი ნაკადი“. 1919-1920.

არის: 1919 წ. №1(20/1) - №28(1/VI).
(გვ. 57).

უნდა იყოს: 1919 წ. №1(20/1) - №45(12/X).

413. „ახალი საქართველო“. 1919-1920.
არის: 1919 წ. №1(?)– №7(12/VII).
 (გვ. 57).
 1920 წ. №(?) (11/XII)...?
 (გვ. 57).
 გაზეთის მითითებული აქვს: 24 გვ.
 (გვ. 57).

უნდა იყოს: 1919 წ. №1(4/VII)– №7(12/VII).
უნდა იყოს: 1920 წ. №1(11/XII).
უნდა იყოს: 4 გვ.

415. „ივერია“. 1919-1920.
არის: 1919 წ. №1(13/XI)– №41(13/XII).
 (გვ. 58).

უნდა იყოს: 1919 წ. №1(13/XI)– №41(31/XII).

416. „მშრომელი“. 1919-1920.
არის: 1919 წ. №1(?)– №6(14/XII).
 (გვ. 58).

უნდა იყოს: 1919 წ. №1(13/X)– №6(14/XII).

424. „სმარაგდი“. 1919.
არის: „ს.ე.ნ.ი.შ.გ.ნ.ა.“ ბიბლიოთეკებში არ მოიპოვება“.
 (გვ. 59).
უნდა იყოს: 1919 წ. ტ.1 (ივლისი)[ან:№1(ივლისი)].

ქურნალი დაცულია საქართველოს პარლამენტის ილია ჭავჭავაძის სახელობის ეროვნულ ბიბლიოთეკაში. უნდა მიეთითოს: (სვებ).

427. „მილიცია“. 1919.
არის: 1919 წ. №1(1/III)– №4(27/III).
 (გვ. 59).

უნდა იყოს: 1919 წ. №1(1/III)– №4(27/IV).

431. „მევენახეობა და მეღვინეობა.“ 1919-1920.
 (გვ. 59).
უნდა დაემატოს: 1918 წ. №1[XII].

უნდა იყოს: „მევენახეობა და მეღვინეობა.“ 1918-1920.

432. „საქართველოს ეკონომისტი.“ 1919.
არის: 1919 წ. №1(13/IX)– №6(20/XII).
 (გვ. 59).

უნდა იყოს: „საქართველოს ეკონომისტი.“ 1918-1919.
უნდა იყოს: 1918 წ. №1(13/IX)– №6(20/XII).
 1919 წ. №7-8(1/III)– №9(15-31/III).

439. „განახლებული მესხეთი“. 1919.
არის: 1919 წ. №1(2/II)– №27(9/XI).
 (გვ. 60).

უნდა იყოს: 1919 წ. №1(2/II)– №20(9/XI).

441. „მუშათა ბიულეტენი“. 1919.
არის: 1919 წ. №1(?)–№4(21/VIII).
 (გვ. 60).

უნდა იყოს: 1919 წ. №1(31/VII)– №4(21/VIII).

442. „რკინისგზელი“. 1920-1921.
არის: 1920 წ. №1(1/I)–№47(28/XII).
 (გვ. 61).

უნდა იყოს: 1920 წ. №1(1/I)–№47(27/XII).

444. „სასოფლო გაზეთი“. 1920.
არის: 1920 წ. №1(7/III)–№11(16/V), №12(?)
 (გვ. 61). უნდა იყოს: 1920 წ. №1(7/III)–№24(29/XI).
445. „ახალი სხივი“. 1920-1921.
არის: 1920 წ. №1(1/V)– №35(16/XII).
 (გვ. 61). უნდა იყოს: 1920 წ. №1(1/V)– №35(26/XII).
 1921 წ. №1(4/I)– №11(26/VI).
 (გვ. 61). უნდა იყოს: 1921 წ. №1(1/I)– №11(26/VI).
448. „ახალი კომუნისტი“. 1920.
არის: 1920 წ. №1(25/VI)– №121(17/XII).
 (გვ. 61). უნდა იყოს: 1920 წ. №1(25/VI)– №121(17/XII).
449. „ჩვენი გზა“. 1920.
არის: 1920 წ. №1(20/VI)– №5(24/VII).
 (გვ. 61). უნდა იყოს: 1920 წ. №1(20/VI)– №5(21/VII).
452. „მიწა.“ 1920-1921
არის: 1921 წ. №1(იანვ.)–№5(30/I).
 (გვ. 61). უნდა იყოს: 1921 წ. №1(1/I)–№5(30/I).
466. „სკოლა და ცხოვრება“. 1920.
არის: 1920 წ. №№1, 2, 3-4; თით. 8 გვ.
 „მ_ე_ნ_ი_მ_ე_ვ_ნ_ა_“ ბიბლიოთეკებში არ მოიპოვება; ცნობა მიღებულია მასწ. ვარლ.
 ბურჯანაძისაგან”.
 (გვ. 63).
 „სკოლა და ცხოვრების“ 1920 წ. №1 (იანვარი) ამჟამად დაცულია საქართველოს
 პარლამენტის ილია ჭავჭავაძის სახელობის ეროვნულ ბიბლიოთეკაში (სპგბ).
468. „მხედარი“. 1920.
არის: 1920 წ. №1(26/ V)–№26(28/XI).
 (გვ. 63). უნდა იყოს: 1920 წ. №1(26/V)–№27(5/XII).
480. „ვაზი და ღვინო“. 1920.
არის: 1920 წ. №1(?)–№11(15/XII).
 (გვ. 64). უნდა იყოს: 1920 წ. №1(15/II)–№11(15/XII).
482. „შევარდენი“. 1920.
არის: გამოვიდა მხოლოდ ერთი ნომერი:
 1920 წ. №1(თებერვ.), 32 გვ. 8°
 (გვ. 64). უნდა იყოს: გამოვიდა მხოლოდ ორი ნომერი:
 1920 წ. №1(1/II); 16 გვ. №2(26/V); 32 გვ.
487. „რიურაჟი“. 1920-1921.
არის: [1921 წ.]...?
 (გვ. 65). უნდა იყოს: 1921 წ. №1(20/I); 16 გვ.
488. „ფოთის მოამბე“. 1920-1921.
არის: 1920 წ. №1(?)–№8(28/XII).
 (გვ. 65). უნდა იყოს: 1920 წ. №1(9/XI)–№8(28/XII).

491. „გურიის ერობის მოამბე“. 1920.
არის: 1920 წ. №1(1/V)–№24(1/VIII).
(გვ. 65).

უნდა იყოს: 1920 წ. №1(1/I)–№24(1/VIII).

495. „ბათუმის ცხოვრება“. 1921.
არის: 1921 წ. №1(26/I)–№46(29/II).
(გვ. 65).

უნდა იყოს: 1921 წ. №1(2/I)–№46(28/II).

497. „გურიის ხმა“. 1921.
არის: 1921 წ. №1–№3(?).
(გვ. 65).

უნდა იყოს: 1921 წ. №1(6/III)–№3(12/III).

502. „სოციალისტ-ფედერალისტი“. 1921.
არის: 1921 წ. №1(27/II)–№120(26/III).
(გვ. 66).

უნდა იყოს: 1921 წ. №1(27/II)–№120(26/VII).

8 (1225). „მშური სიტყვა“. 1915.

არის: „ბიბლიოთეკებში არ მოიპოვება. ცნობა აღებულია გაზეთებიდან: „სახალხო ფურცელი“ 1905 წ. 21. ივლ. №337...“

(გვ. 170).

უნდა იყოს: „...ცნობა აღებულია გაზეთებიდან: „სახალხო ფურცელი“ 1915 წ...“

უნდა იყოს: „მშური სიტყვა“ დაცულია საქართველოს პარლამენტის ილია ჭავჭავაძის სახელობის ეროვნულ ბიბლიოთეკაში“.

უნდა იყოს: 1915 წ. №1(15/VII) და მიეთითოს: (სვებ).

28 (1245). „იმედი“. 1940. სიღალის მოწაფეთა ჟურნალი.

უნდა იყოს: „28 (1245). „იმედი“. 1920...“

1920 წ. [№2] (15/II).

ამ ჟურნალის შესახებ ცნობას გვაწვდის მკვლევარი გიორგი იარალოვი თავის 1988 წელს გამოცემულ მონოგრაფიაში „ნარკვევები ქართული პერიოდიკის ისტორიისათვის“ (იხ.: გვ. 113).

8 (1682). „კრებული“. 1902.

არის: „სულ გამოვიდა სამი ნომერი:

1902. №1 (16/XI) - №6“. უნდა იყოს: 1902. №1 (16/XI) - №3

(გვ. 205).

რამდენიმე შეცდომა და ლაფსუსია დაშვებული „ქართული პერიოდიკის ბიბლიოგრაფიის“ ზოლოს დართულ „ალფაბეტურ საძიებელშიც (A. ჟურნალ-გაზეთები. 1819-1945)“ (გვ. 209-230). ამ მხრივ, უპირველეს ყოვლისა, უნდა აღინიშნოს, რომ მასში გამორჩენილია და მითითებული არ არის შემდეგი ჟურნალ-გაზეთები: 1. „ეშმაკის მახე“. 1911. -234“ (გვ. 215); 2. „მერცხალი“. 1908. - 120“ (გვ. 219); „შრომა“. 1881-1883. -16“ (გვ. 228). რაც შეეხება ხსენებულ საძიებელში ჩემ მიერ მიკვლეული და დადგენილი უზუსტობების ერთ ნაწილს, ისინი ამგვარია:

1. არის: „ალიონი“. 1917-1918. ყკვ. თბილისი - 350“ (გვ. 211). „ალიონი“ გამოდიოდა კვირაში ორჯერ და ასე უნდა მითითოს, ვინაიდან „ყკვ“ (ყოველკვირეული) ნიშნავს კვირაში ერთი ნომრის გამოცემას.

2. არის: „ანგარიშები ქ.მ. წ-კ. გ. ს [ქართველთა შორის წერა-კითხვის გამავრც. საზოგად.]. 1887-1913. ყწლ (ყოველწლიური-გ.გ). თბილისი. -24“ (გვ. 211). უნდა იყოს: „ანგარიშები ქ.მ. წ-კ. გ.ს“ ... 1887-1915...“

3. გაზეთები: „ბათუმის ფურცელი“. 1920. – 484“; „ბათუმის ცხოვრება“. 1921. –495“; „ბათუმის წყლოსანი“. 1933-1940. –1073“ (გვ. 213) მითითებულ უნდა იქნან „ბათუმის გაზეთი“. 1911-1914. –247“–ის შემდეგ (გვ. 212).
4. არის: „გაფიცვა“. 1905. ყდლ.(?) ქუთაისი. –50“ (გვ.214). უნდა იყოს: „გაფიცვა“ 1905. ქუთაისი –49“.
5. არის: „გუთნის დედა“. 1862-1867. –7“ (გვ. 214). უნდა იყოს: „გუთნის დედა“. 1862-1876 –7“.
6. არის: „ექიმი“. 1919. ყთვ (ყოველთვიური–გ.გ). თბილისი. –425“ (გვ. 215). უნდა იყოს: „ექიმი“. 1919...“ –426“.
7. არის: „Kaukaza Esperantisto“ - „კავკასიის ესპერანტისტი“. 1910-1911. ყთვ. თბილისი. –31“ (გვ. 217). უნდა იყოს: „Kaukaza Esperantisto“. 1910-1911. ორკვირეული ჟურნალი...
8. ჟურნ: „კოლხეთი“. 1923. ყთვ. ქუთაისი. –613“ და გაზეთები: „კოლხიდა“. 1911-1913. ყდლ. ქუთაისი. –613“; „კოლხიდმშენის დამკვერელი“. 1933-1935. ათდლ. ფოთი –981“; „კოლოხოზონ ცარდ“. 1939-1940. ექვსდლ. ზნაური. –170“ მითითებულ უნდა იქნან „კოლმურნცენტრი“. 1929. თბილისი. –776“–ის შემდეგ (გვ. 217).
9. „კომუნისტის თანამგზავრი“. 1925–1926. ყთვ. თბილისი. –666“ უნდა მიეთითოს „Kommunist“. 1926-1934. სტალინირი. –736“–ის შემდეგ (გვ. 217).
10. არის: „პოეზიის დღე“. 1920-1924, 1927-1929. ყწლ. თბილისი. –457“. (გვ. 221). უნდა იყოს: „პოეზიის დღე“...1927-1928...“
11. არის: „რევოლუციონური ნობათი“. 1918. ყვვ. ქუთაისი. –401“ (გვ. 221). უნდა იყოს: „რევოლუციონური ნობათი“. 1918 ყდლ...“
12. არის: „საქართველოს ეკონომისტი“...1919. ყთვ. თბილისი. –432“ (გვ. 223). უნდა იყოს: „საქართველოს ეკონომისტი“...1919. ორკვირეული...
13. არის: „საქართველოს კალენდარი“. 1888-1889, 1903-1905. ყწლ. თბილისი. –25“ (გვ. 223). უნდა იყოს: „საქართველოს კალენდარი“. 1888-1898...“
14. არის: „სკოლა და ცხოვრება“. 1917. ყთვ. თბილისი. –363“ (გვ. 225). უნდა იყოს: „სკოლა და ცხოვრება“ 1917. ყვვ...“
15. არის: „სოციალ–დემოკრატი“. 1906. ყთვ. თბილისი. –47“ (გვ. 225). უნდა იყოს: „სოციალ–დემოკრატი“. 1905...“
16. არის: „სოციალ–დემოკრატიული ფურცელი“. 1905. ყდლ. ქუთაისი. –49“ (გვ. 225). უნდა იყოს: „სოციალ–დემოკრატიული ფურცელი“. 1905-1906... –50“.
17. არის: „სოციალ–ფედერალისტი“. 1918-1920. თბილისი. –386“. (გვ. 225). უნდა იყოს: „სოციალისტ–ფედერალისტი“. 1918-1920. ყდლ. თბილისი –383“.
18. არის: „ტფილისი“. 1920. ყთვ. თბილისი. –454“ (გვ. 226). უნდა იყოს: „ტფილისი“ 1920. ყვვ...“
19. არის: „ქართველი ერი“. ყვვ. თბილისი. –165“ (გვ. 227). უნდა იყოს: „ქართველი ერი“. 1909. ყვვ. თბილისი...“
20. არის: „ქვეყანა“. 1908-1909. ყდლ. თბილისი (?) – 138“ (გვ. 228). უნდა იყოს: „ქვეყანა“. 1908...“
21. „ქრისტე აღსდგა!“. 1913. ყვვ. თბილისი. –286“ უნდა იყოს: „ქორწინება“. 1909. ყვვ. თბილისი. –182“–ის შემდეგ (გვ. 288).
22. „ქუთაისის საქმიანობა“. 1910. ყვვ. ქუთაისი. –223“ უნდა მიეთითოს „ქუთაისის რაიკოოპკავშირის ბიულეტენი“. 1934. ქუთაისი. –1022“–ის შემდეგ (გვ. 228).
23. „ჩემი საქმე“. 1918, 1920. თბილისი. –398“ უნდა იყოს: „ჩანგი“. 1909. ყდლ. თბილისი. –161“–ის შემდეგ (გვ. 229).
24. არის: „ხალხი“. 1910. ყვვ. თბილისი –198“ (გვ. 230). უნდა იყოს: „ხალხი“. 1910-1911...“
25. „ხალხის თავისუფლება“. 1917. თბილისი. –349“ უნდა მიეთითოს „ხალხის ერთობა“. 1917. თბილისი. –348“–ის შემდეგ (გვ. 230).

26. არის: „ჯარის კაცი“. 1918. ქუთაისი. –19 (1286)“ (გვ. 239). უნდა იყოს: „ჯარის კაცი“. 1918. ქუთაისი. –19 (1236)“.

27. არის: „იმედი“. 1920. სიღნაღი. – 28 (1945)“ (გვ. 234). უნდა იყოს: „... სიღნაღი“ (1245)“.

აი, ის არსებითი შეცდომები და ლაფსუსები, სულ – 347 უზუსტობა, რომლებიც გიორგი ბაქრაძის მიერ, ნებისთი უნებლიეთ, იქნა დაშვებული „ქართული პერიოდის ბიბლიოგრაფიის“, შეიძლება ასე ითქვას, პირველ ნაწილში, რომელიც ქრონოლოგიურად 1819-1921 (იანვარი–თებერვალი) წლების მანძილზე გამოცემულ ჟურნალ–გაზეთებს მოიცავს. რაც შეეხება ამ პერიოდულად გამომავალი ჟურნალებისა და გაზეთების „თანხმობა“, ერთგვარ, „აღწერილობა–ანოტაციებს“, მათი გადამოწმება–ჩასწორებისა და შევსების, ერთობ, შრომატევადი საქმის დაწყებას, უახლოეს მომავალში ვაპირებ.

ახლა, იმ დამატებებისა და ცვლილებების შესახებ, რომელთა განხორციელებაც აუცილებლად უნდა მოხდეს ხსენებული ბიბლიოგრაფიის ახალ გამოცემაში. კერძოდ:

1. ბიბლიოგრაფიაში შესატანია:

1. „ბრძოლის ფურცელი“. 1902.

1902 წლიდან გაზ. „ბრძოლი“-ს რედაქციამ ცალკე გამოცემად დაიწყო „ბრძოლის ფურცელის“ გამოშვება. გამოდიოდა ბიულეტენის სახით.

2. „თფილისის პროლეტარი“. 1910 წ. რუსეთის სოც.–დემ. მუშათა პარტიის თფილისის კომიტეტის (ბ) ორგანო. გამოცემა თფილისის კომიტეტისა.

1910 წ. №2 (I/III); 2 გვ.

3. „თფილისის პროლეტარის“ ფურცელი“. 1910 წ. რუსეთის სოც.–დემ. მუშათა პარტიის თფილისის კომიტეტის (ბ) ორგანო. გამოცემა თფილისის კომიტეტისა.

1910 წ. №1(5/IV); 2 გვ.

სამივე ეს გაზეთი დაფიქსირებული იყო მარქსიზმ–ლენინიზმის ინსტიტუტის საქართველოს ფილიალის ბიბლიოთეკის კატალოგში.

4. 1988 წელს გამოცემულ გრიგოლ იარაღის ზემოთ უკვე მოხსენიებულ მონოგრაფიაში „ნარკვევები ქართული პერიოდის ისტორიისათვის“ აღნიშნულია, რომ:

– „... ლენინგრადის მ.ე. სალტიკოვ–შჩედრინის სახელობის სახელმწიფო საჯარო ბიბლიოთეკაში, რომელიც მსოფლიოში ერთ–ერთ უდიდეს საცავად ითვლება, ქართულ გაზეთ „შრომის“ (ქუთაისი) 1914 წლის კომპლექტში აღმოაჩინეს ამ გაზეთის დამატება „დეპეშებთან“ ერთად შეცდომით აკინძული დაბა სამტრედიის „დეპეშების“ 1914 წლის 16 და 17 სექტემბრის ნომრები.

მაშასადამე, პირველი მსოფლიო იმპერიალისტური ომის დროს სამტრედიამ დღემი ორჯერ – დილით და საღამოთი ქართულ და რუსულ ენებზე გამოდიოდა 35X26 და 55X33 სმ. ფორმატის ქაღალდის ცალ გვერდზე ნაბეჭდი ბიულეტენი „დეპეშები“. მისი რედაქტორ–გამომცემელი იყო ბ. ფარცვანია. დეპეშები იბეჭდებოდა ვ. ხარბავას და ს. ნიკურაძის სტამბაში.

უცნობია მისი ტირაჟი და ის, თუ როდის დაიწყო და შეწყდა „დეპეშების“ გამოცემა, ან რამდენი ნომერი გამოვიდა. ჩვენს ბიბლიოგრაფიულ ცნობარებში ისინი სრულებით არ არის აღრიცხული, არც ბიბლიოთეკებს აქვთ დაცული“ (გვ. 143-144).

5. „ახალგაზრდა ქართველი“. თელავის გიმნაზიის მოსწავლეთა ყოველკვირული სამხატვრო–სალიტერატურო და პედაგოგიური გაზეთი.

1919 წ. N7 (24/III), N8 (31/III).

გაზეთს რედაქტორობდა მოწაფე აბაშიძე.

„ახალგაზრდა ქართველის“ შესახებ მკვლევარი გრიგოლ იარაღი ზემოხსენებულ თავის მონოგრაფიაში მიუთითებს, რომ გაზეთის „...ტექსტი

ბერ ადგილას მწელად იკითხება მაგრამ გარკვევით შემორჩენია გამოცემის „წელიწადი პირველი“ და ის, რომ გაზეთი ორშაბათობით გამოდიოდა.

ამ მონაცემების საფუძველზე შეგვიძლია დავასკვნათ, რომ „ახალგაზრდა ქართველის“ გამოცემა დაიწყო და პირველი ნომერი გამოვიდა 1919 წლის 10 თებერვალს. ყველა რვა ნომრის გამოსვლაც უტყუარო ფაქტია. მწოდოდ ჯერჯერობით არაფერი ვიცით 31 მარტის შემდეგ ეს გაზეთი გამოდიოდა თუ არა, საბოლოოდ როდემდის იარსება და რამდენი ნომერი დაიბეჭდა“ და ა.შ. (იხ.: გვ. 141).

გრიგოლ იარალოვისთვის ხსენებული გაზეთის ზემოაღნიშნული ორი ნომერი გადაუცია თელავის იაკობ გოგებაშვილის სახელობის ყოფილი დოაგოეური ინსტიტუტის დოცენტს, ფილოლოგიის მეცნიერებათა კანდიდატს ალექსანდრე გვენცამეს.

სავარაუდოდ, გაზეთი „ახალგაზრდა ქართველი“ გამოცემული უნდა იყოს შემდეგი პერიოდულობით:

N1 (10/II); N2 (17/II); N3 (24/II); N4 (3/III); N5 (10/III); N6 (17/III); N7 (24/III); N8 (31/III).

6. „კომუნისტი“. 1920. რკზ (ბ) თბილისის კომიტეტის არალეგალური ორგანო. 1920 წ. N1(18/IV); გვ. 4.

ეს გაზეთი დაფიქსირებული იყო მარქსიზმ-ლენინიზმის ინსტიტუტის საქართველოს ფილიალის ბიბლიოთეკის კატალოგში.

7. „ეროვნულ-დემოკრატი“. 1921. საქართველოს ეროვნულ-დემოკრატიული პარტიის ქუთაისის კომიტეტის ორგანო. ყდდ. გაზ. ქუთაისი.

1921 წ. N1 [7/1] – N21 (5/II); თით. 2 გვ. F° დიდ.

გაზეთი დაცულია ქუთაისში, ისტორიკოს მერაბ კერძევაძის პირად არქივში.

8. „ერი“. 1921. საქართველოს დემოკრატიული პარტიის ქუთაისის სამაზრო კომიტეტის ორგანო. ყდდ. გაზ. ქუთაისი.

1921 წ. N1 (17/I) – N9 (26/II); თით. 4 გვ. F° დიდ.

გაზეთი დაცულია ქუთაისში, ისტორიკოს მერაბ კერძევაძის პირად არქივში.

„შ ე ნ ი შ ვ ა : გაზ. „ერის“ პირველი ნომერი (N1) დაცული არის საქართველოს პარლამენტის ილია ჭავჭავაძის სახელობის ეროვნული ბიბლიოთეკის საქართველოში ნაბეჭდი და ელექტრონული გამოცემების საარქივო ფონდისა და ელექტრონული რესურსებით მომსახურების განყოფილებაში“.

გაზეთების „ეროვნულ-დემოკრატიისა“ და „ერის“ შესახებ ცნობა მოგვაწოდა მკვლევარმა-ისტორიკოსმა, ზატონმა ანზორ სიჭინავამ, რისთვისაც მას დიდ მადლობას მოვავსენებ.

II. „ქართული პერიოდიკის ბიბლიოგრაფიაში“ შეტანილ ყველა ჟურნალ-გაზეთის მითითებული აქვს ის საბიბლიოთეკო, სახელმწიფო, სასწავლო თუ საზოგადოებრივი დაწესებულება და ორგანიზაცია, რომელთა წიგნსაცავ-სამკითხველოებისა და საარქივო ფონდებშიც იმხანად, როდესაც იქმნებოდა ხსენებული ბიბლიოგრაფია, დაცული იყო ამა თუ იმ პერიოდული გამოცემის მთელი კომპლექტები, მათი ნაწილი ანდა ცალკეული ეგზემპლარები. სამწუხაროდ, აღნიშნულ ბიბლიოგრაფიაში დაფიქსირებულ არაერთ ჟურნალ-გაზეთს მინიშნებული არ აქვს საქართველოს კარლ მარქსის სახელობის სახელმწიფო საჯარო ბიბლიოთეკა (საჯ.)- საქართველოს პარლამენტის ილია ჭავჭავაძის სახელობის ამჟამინდელი ეროვნული ბიბლიოთეკა. ამასთან დაკავშირებით, უნდა განვაცხადო, რომ, ვინაიდან საქართველოს ყოფილი სარევოლუციო მუზეუმის (სარევ. მუზე.) გაუქმების შემდეგ, მისი ბიბლიოთეკის მნიშვნელოვანი ნაწილი გადაეცა იმდროინდელ მარქს-ენგელს-ლენინის ინსტიტუტის (იმელ-ის) თბილისის ფილიალს (ფილ.) – შემდგომ მარქსიზმ-ლენინიზმის ინსტიტუტის საქართველოს ფილიალს, რომელიც, როგორც ცნობილია, თავის მხრივ, XX საუკუნის 90-იანი წლების პირველ ნახევარში იქნა გაუქმებული და მისი, საკმაოდ, მდიდარი წიგნადი ფონდისა და პერიოდულ გამოცემათა უმეტესობა

(კონკრეტულად: 1819-1921 წლების ჟურნალ-გაზეთების უმრავლესობა) ახლა უკვე „დაბინავებულია“ ჩვენს ეროვნულ ბიბლიოთეკაში, ამდენად, „ქართული პერიოდიკის ბიბლიოგრაფიაში“ შეტანილ იმ გაზეთებსა და ჟურნალებს, რომელთაც მითითებული აქვთ (სარევ. მუზ.) ან (ფილ.), ბიბლიოგრაფიის ახალ გამოცემაში უნდა მიენიშნოს მათი ამჟამინდელი ადგილსამყოფელი (ცხადია, რომლებიც იქ ფიქსირდებიან) – საქართველოს პარლამენტის ილია ჭავჭავაძის სახელობის ეროვნული ბიბლიოთეკა (სვებ). იგივე უნდა გაკეთდეს აღნიშნულ პერიოდში გამოშვებული იმ ზოგიერთი ორგანოს მიმართაც, რომელთაც „დისლოკაციის“ ადგილად ხსენებულ ბიბლიოგრაფიულ კრებულში მითითებული აქვთ: (უნ.); (საქ. მუზ.); (უნ; საქ. მუზ.); (უნ; სარევ. მუზ.); (უნ; კერძო); (უნ; ქუთ. მხ. მუზ.); (უნ; საქ. მუზ.); (უნ; არვ; სარევ. მუზ; საქ. მუზ.); (საქ. მუზ; სარევ. მუზ.); (არვ; სარევ. მუზ.); (ფილ; ქუთ. მხარ. მუზ.); (უნ; ფილ; საქ. მუზ.); (ქუთ. მხ. მუზ; სარევ. მუზ.); (უნ; ფილ.); (ქუთ. მხ. მუზ.); (უნ; საქ. მუზ; სარევ. მუზ; ქუთ. მხ. მუზ); (ქუთ. საჯ; სარევ. მუზ.); (სარევ. მუზ; ქუთ. მხ. მუზ.); (საქ. მუზ; სარევ. მუზ; ქუთ. მხ. მუზ.); (უნ; სარევ. მუზ; ქუთ. მხ. მუზ.); (უნ; არვ; საქ. მუზ.), რამეთუ მათი სრული კომპლექტები თუ ცალკეული ნომრები ასევე დაცულია ეროვნულ ბიბლიოთეკაშიც. აი, კერძოდ, რომელია ეს ჟურნალ-გაზეთები:

20. „მოამბე“; 21. „თეატრი“; 20. „Духовный вестник грузинского асархата“; 36. „ბრძოლა“;
39. „პროლეტარიატის ბრძოლა“; 49. „პროლეტარიატის ბრძოლის ფურცელი“; 47. „სოციალ-დემოკრატი“; 49. „გაფიცვა“; 50. „სოციალ-დემოკრატიული ფურცელი“; 56. „ჯვარი ვაზისა“;
60. „ხმა“; 61. „სიტყვა“; 70. „მასხარა“; 76. „შვირიკი“; 77. „ნაპერწკალი“; 78. „ძალა“; 79. „მნათობი“; 82. „ჩვენი ცხოვრება“; 83. „დრო“; 85. „ლახვარი“; 97. „კვადი“; 100. „ემშაკი“; 104. „წმინდა გიორგის შუბ-მათრახი“; 105. „ოხუნჯი“; 110. „გრდემლი“; 115. „ბრძოლა“; 118. „ჩვენი ქვეყანა“; 119. „დროება“; 125. „ცის ნამი“; 127. „ახალი სხივი“; 142. „მზე“; 145. „ახალმენი“; 146. „მათრახი“; 147. „ზურნა“; 148. „სეტყვა“; 149. „სუსხი“; 150. „შოლტი“; 158. „ჩვენი ყანა“; 160. „ჩვენი აზრი“; 167. „საქართველოს მოამბე“; 181. „იალქანი“; 182. „ქორწინება“; 183. „ფეშაგი“;
188. „პირველი ტალღა“; 191. „წითელი კვერცი“; 193. „ემშაკის მათრახი“; 198. „ხალხი“; 202. „მოგზაური“; 204. „ახალი აზრი“; 206. „სინათლე“; 207. „დასაწყისი“; 210. „წერა-კითხვის საზოგადოების მოამბე“; 211. „ცხოვრება და ხელოვნება“; 212. „ფასკუნჯი“; 213. „ხელოვნება“;
214. „ოხუნჯი“ (?); 215. „ჩვენი ნაბიჯი“; 216. „მგზავრი“; 217. „წიკიპურტი“; 218. „606“; 221. „თავს ვეძებთ“; 222. „თავი“; 223. „ქუთაისის საქმიანობა“; 224. „ჭინკა“; 225. „მარცვლი“; 228. „დრომა“; 229. „ახალი საქმე“; 230. „ცხოვრების საქმე“; 231. „სახალხო საქმე“; 232. „დილა“; 237. „მწყემსის სალაშქარი“; 241. „კოოპერაცია“; 244. „ნემსი“; 246. „ბათუმის მოამბე“; 248. „კლდე“;
251. „ზურნა“; 252. „შურდული“; 253. „ხუმარა“; 255. „ალიაქოთი“; 259. „ტფილისის არჩევანი“ (იხ.: „თბილისის არჩევანი“); 260. „ახალი ხათაბლა“; 262. „ჩვენი ცხოვრება“; 265. „მერცხალი“;
268. „თეატრი“; 269. „ჩვენი თეატრი“; 270. „დასაწყისი“; 271. „გაზაფხული“; 273. „არჩევანი“; 274. „სკენა“; 275. „ანკესი“; 283. „სუსხიანი ჭინკარი“; 285. „აურ-ზაური“; 286. „ქრისტე აღსდგა“; 289. „ჭინკარი“; 291. „ორი ზეშარ“; 293. „ქართული ხათაბლა“; 294. „ბუმბუს ჭინკარი“; 297a. „განთიადი“; 301. „დუმა“; 304. „გალილავება“; 307. „თავისუფალი საქართველო“; 319. „ახალი აზრი“; 322. „ცხოვრება და მეცნიერება“; 328. „საფირონი“; 331. „სამშობლო“; 341. „ცისფერი ყანები“; 343. „სკოლა და ცხოვრება“; 344. „ახალი ცისკარი“; 348. „ხალხის ერთობა“; 349. „ხალხის თავისუფლება“; 352. „სოფლის მუშა“; 353. „ბრძოლა“; 354. „სახალხო საქმე“; 356. „ჩვენი რესპუბლიკა“; 357. „მებრძოლთა ხმა“; 361. „კავშირი“; 362. „სხივი“; 364. „ჯარის კაცი“; 365. „სვეტიცხოველი“; 367. „თავისუფლება“; 370. „ხალხის მეგობარი“; 372. „მესამე ინტერნაციონალი“; 375. „ტალღა“; 376. „მზანაობი“; 377. „ახალგაზრდა მარქსისტი“; 378. „თავისუფალი გზა“; 379. „ახალი სიტყვა“; 380. „მუშის ბრძოლა“; 381. „რევოლუციონური დრომა“; 382. „რაჭის ხმა“; 385. „შრომა“; 387. „საქართველოს პარლამენტი“; 388. „ახალი ძალა“; 394. „ჯარი და ერი“; 395. „რესპუბლიკის ჯარი“; 398. „ჩემი საქმე“; 399. „ჩვენი ბრძოლა“; 400. „ხმა ებრაელისა“; 401. „რევოლუციონური ნობათი“; 402. „ახალგაზრდა კომუნისტი“; 403. „აისი“; 404. „მუშის სიმართლე“; 407. „სალი კლდე“; 408. „ახალი ნაკადი“; 412. „ახალი ნაკადი“; 413. „ახალი საქართველო“; 414. „პიტალო კლდე“; 415. „ივერია“; 416. „მშრომელი“; 418. „რაკა-ლენჩხუმ-სვანეთის ხმა“; 424. „სმარაგდი“; 433.

„ტფილისის უნივერსიტეტის მოამბე“; 434. „ახირებული“; 435. „თეატრი და მუსიკა“; 436. „ხელოვნება“; 438. „სამუსლიმანო საქართველო“; 439. „განახლებული მესხეთი“; 441. „მუშათა ბიულეტენი“; 449. „ჩვენი გზა“; 450. „სოფლის მუშა“; 453. „ახალი საქართველო“; 454. „ტფილისი“; 456. „პარნასი“; 463. „მსახიობის დღე“; 464. „არლეკინი“ „Арлекин“; 465. „ხათაბალა“; 466. „სკოლა და ცხოვრება“; 468. „მხედარი“; 472. „ჩვენი ქალაქი“ „Наш город“; 477. „სოციალური საზოგადოება“; 478. „სოციალური დახმარება“; 480. „გაზი და ღვინო“; 481. „საქართველოს მუზეუმის შრომები“; 482. „შეგვრდენი“; 487. „რიერაჟი“; 488. „ფოთის მოამბე“; 491. „გურიის ერობის მოამბე“; 493. „ერთობა“; 496. „სიმართლის ხმა“; 497. „გურიის ხმა“; 8(1225). „ძმური სიტყვა“; 10(1227). „სხივი“; 13(1230). „შინა გიმნაზია და უნივერსიტეტი“; 16(1233). „დელო ნაროდა“; 20(1237). „რუსთაველი“; 22(1239). „ქართველი სტუდენტი“; 23(1240). „მეურნე“; 25(1242). „ფრონტის შობის ხე“.

ამრიგად, ყოველივე ზემოთქმულიდან გამომდინარე, ხსენებული ბიბლიოგრაფიული საძიებლის ახალ გამოცემაში განსახორციელებელ 347 შესწორებასთან ერთად, მასში შესატანია ინფორმაცია რვა გაზეთის შესახებ, ხოლო 188 დასახელების ჟურნალ-გაზეთის, ალმანახსა და კრებულს კი ადგილსამყოფელად უნდა მიეთითოს საქართველოს პარლამენტის ილია ჭავჭავაძის სახელობის ეროვნული ბიბლიოთეკაც (საქებ).

აი, ამგვარია ჩემი შენიშვნები გ.ი. ბაქაძის „ქართული პერიოდიკის ბიბლიოგრაფიის“ პირველ ნაწილში (1819-1921 იანვ./თებ.) დაშვებული შეცდომებისა და უზუსტობების შესახებ. ვიმედოვნებ, რომ ეს შენიშვნები არ დარჩება „ხმად მღალადებლისა უდაბოხსა შინა“ და ისინი თავიანთ წვლილს აუცილებლად შეიტანენ აღნიშნული ბიბლიოგრაფიის ახალი, შევსებულ-შესწორებული სახით გამოცემის საქმეში.

წინამდებარე გამოკვლევაზე მუშაობის პროცესში ჩემთვის გაწეული ქმედითი დახმარების, აგრეთვე ჩემდამი გამოვლენილი დიდი ადამიანური ყურადღებისა და სითბოსთვის უღრმეს მადლობას ვწირავ ჩვენი ეროვნული ბიბლიოთეკის ქართველოლოგიის, სამკითხველო დარბაზებით მომსახურების, საქართველოში ნაბეჭდი და ელექტრონული გამოცემების საარქივო ფონდის, ელექტრონული რესურსებით მომსახურებისა და ბიბლიოთეკათმორისო აბონენტის განყოფილებათა ყველა თანამშრომელს, მაღალკვალიფიციურ, შესანიშნავ და სათნო ქალბატონებს, რომელთა უმრავლესობასთანაც რამდენიმე ათეული წლის მეტად ნაყოფიერი შემოქმედებითი და მგაობრული ურთიერთობები მაკავშირებს.

წინამდებარე „შენიშვნების“ გამოსაცემად მომზადებისა და მისი გამოცემის საქმეში ჩემთვის აღმოჩენილი ოპერატიული დახმარებისთვის გულწრფელ მადლობას მოვასწინებ საქართველოს პარლამენტის ილია ჭავჭავაძის სახელობის ეროვნული ბიბლიოთეკის გენერალური დირექტორის მოადგილეს, ბატონ მირიან ხოსიტაშვილს.

დაბოლოს, ჩემი მხრიდან ნამდვილად დიდი უმადურობის ტოლფასი იქნება, თუ განსაკუთრებულ მაღლიერებას არ გამოვუთქვამ საქართველოს პარლამენტის ილია ჭავჭავაძის სახელობის ეროვნული ბიბლიოთეკის გენერალურ დირექტორს, ბატონ გიორგი კვეკელიძეს, რომელმაც იმთავითვე უმურველი თავაზიანობით აღმიტყვა ჩემი მოკრძალებული ნაშრომისთვის, როგორც რედაქტორობის გაწევა, ასევე მისი გამოცემის ორგანიზებაში ყოველმხრივი ოანადგომაც, რაც მან სულგრძელად ადავლინა კიდევაც. სწორედ ამიტომ, კიდევ ერთხელ უპირესი მადლობა მას.

National Parliamentary Library of Georgia

Giorgi Gabunia

Notes

For updating of “Georgian periodicals’ bibliography” of G. I. Bakradze

Tbilisi

2017

გამომცემლობა შპს „საჩინო“
თბილისი ცოტნე დადიანის №100
ტელ: 593 99 34 88
E- mail: sachino64@mail.ru

